

UMOWA

Zwarta w dniu..... w ..... pomiędzy ALMAR Sp. z o.o. Adres Zamawiającego: ul. Leśna 6, 10-376, Nikielkowo, NIP: 7393204274, REGON: 511342162, KRS: 0000149083

zwanym dalej „Zamawiającym”, reprezentowaną przez:

.....

a .....

nr KRS (jeżeli dotyczy) ..... NIP..... REGON.....

zwanym dalej „Wykonawcą” reprezentowanym przez:

1. ....

2. ....

Zwanych dalej „Stronami”

o następującej treści:

PREAMBUŁA

Biorąc pod uwagę, że:

- Wykonawca posiada kwalifikacje niezbędne do należytego wykonania Przedmiotu Umowy, w szczególności posiada stosowną wiedzę i doświadczenie, dysponuje potencjałem technicznym oraz osobami zdolnymi do wykonania władającym językiem polskim i posiadającym wymagane uprawnienia w zakresie niezbędnym do wykonania Przedmiotu umowy z należytą starannością, oraz w dniu zawarcia niniejszej umowy nie podlega wykluczeniu z postępowania na podstawie zgodnie z warunkami określonymi w Zapytaniu Ofertowym ,
- oferta Wykonawcy została uznana za najkorzystniejszą w postępowaniu o udzielenie zamówienia poprzedzającym zawarcie niniejszej Umowy,
- intencją Stron Umowy jest osiągnięcie w wyniku jego realizacji rezultatu w postaci ..... zwanego dalej Obiektem,
- Strony uzgadniają warunki Umowy jak niżej oraz oświadczają, że ich prawa i obowiązki określone w tej Umowie są zgodne z przepisami prawa polskiego oraz że uwarunkowania prawne, techniczne i finansowe są wystarczające do należytego wypełnienia wszystkich zobowiązań przez Strony tej Umowy.

1. Definicje:

- Cena jednostkowa** - suma kosztów bezpośredniej robocizny, materiałów i pracy sprzętu oraz kosztów pośrednich i zysku, wyliczona na jednostkę przedmiarową, ustalona na podstawie kalkulacji własnej i podawana przez Wykonawcę w kosztorysie ofertowym - stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej umowy.
- Cena ofertowa brutto** - cena całkowita zawarta w ofercie Wykonawcy za wykonanie przedmiotu umowy, wyrażona ryczałtowo, ustalona w oparciu o przekazaną przez Zamawiającego dokumentację projektową, oraz dokumentację postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.
- Harmonogram rzeczowo-finansowy** – zestawienie sporządzone przez Wykonawcę i zaakceptowane przez Zamawiającego przedstawiające:
  - układ chronologiczny wykonania robót w zakresie czasu ich rozpoczęcia i zakończenia oraz przedmiotu i zakresu wszystkich etapów robót objętych zobowiązaniem Wykonawcy oraz
  - zestawienie poszczególnych części wynagrodzenia należnego Wykonawcy w związku z zakończeniem i odbiorem poszczególnych etapów robót,przygotowany w sposób zapewniający Wykonawcy terminową realizację robót oraz poszczególnych ich etapów, a Zamawiającemu umożliwiającą bieżącą weryfikację postępu robót. Harmonogram rzeczowo-finansowy sporządzany jest przez Wykonawcę przed zawarciem Umowy. Zatwierdzony przez Zamawiającego harmonogram rzeczowo-finansowy stanowi zał. nr 2 do niniejszej umowy. Harmonogram rzeczowo-finansowy może podlegać aktualizacji w toku wykonywania Umowy
- Kierownik budowy** – wyznaczona i upoważniona przez Wykonawcę osoba fizyczna będąca uczestnikiem procesu budowlanego w rozumieniu Pr bud,
- Konsorcjum** – Wykonawcy podejmujący się wspólnie wykonania przedmiotu Umowy, których wzajemne relacje reguluje umowa konsorcjum lub inna umowa o podobnym charakterze, w szczególności umowa o współpracy.
- Kosztorys ofertowy** - kosztorys sporządzony przez Wykonawcę, na podstawie dostarczonej przez Zamawiającego dokumentacji projektowej, dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego - sporządzony metodą kalkulacji szczegółowej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii 1 z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym zawierający elementy cenotwórcze przyjęte do kosztorysowania, tj.: stawka lub stawki za roboczogodzinę /netto/, wskaźnik narzutu kosztów pośrednich w % liczony od /R+S/, wskaźnik narzutu zysku w % liczony od /R+S+Kp/, wskaźnik narzutu kosztów zakupu Materiałów w % liczony od wartości Materiałów /M./, zawierający wszystkie roboty objęte dokumentacją projektową, dokumentacją postępowania o udzielenie zamówienia publicznego - stanowiący Zał.

- nr 1 do niniejszej umowy, służący do sprawdzania kolejności wykonywania robót, a przypadku rozwiązania umowy do rozliczenia robót w toku.
- 7) **Materiały** – surowce i inne elementy budowlane, które mają być wykorzystane przy wykonywaniu robót, w gatunku, rodzaju i standardzie określonym w Dokumentacji projektowej, a w przypadku braku stosownych wytycznych w gatunku, rodzaju i standardzie, zgodnym z przeznaczeniem robót i rodzajem elementów, do których wykonania mają zostać zastosowane.
  - 8) **Oferta** - pisemne zobowiązanie Wykonawcy do wykonania robót budowlanych zgodnie z postanowieniami ZO, Dokumentacji projektowej, dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, złożone Zamawiającemu w czasie postępowania w sprawie udzielenia zamówienia publicznego.
  - 9) **Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca** - osoba fizyczna, prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, lecz posiadająca zdolność prawną, która:
    - a) zawarła z Wykonawcą, Podwykonawcą lub dalszym Podwykonawcą zaakceptowaną przez Zamawiającego Umowę o podwykonawstwo na wykonanie części robót budowlanych służących realizacji przez Wykonawcę przedmiotu Umowy albo
    - b) zawarła z Wykonawcą przedłożoną Zamawiającemu Umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi, stanowiące część zamówienia publicznego, z wyłączeniem umów o podwykonawstwo o wartości mniejszej niż 50000 (równiej lub niższej niż 0,5%, określonej przez Zamawiającego) wartości Umowy, oraz umów o podwykonawstwo, których przedmiot został wskazany w ZO jako niepodlegający obowiązkowi przedłożenia Zamawiającemu,
  - 10) **Siła wyższa** - wydarzenie lub okoliczność o charakterze nadzwyczajnym, na którą Wykonawca ani Zamawiający nie mają wpływu; wystąpieniu której Wykonawca ani Zamawiający, działając racjonalnie, nie mogli zapobiec przed zawarciem Umowy; której, w przypadku jej wystąpienia, Wykonawca ani Zamawiający, działając racjonalnie, nie mogli uniknąć lub jej przetrwać; oraz która nie może być zasadniczo przypisana Wykonawcy ani Zamawiającemu. Siła wyższa obejmuje w szczególności następujące zdarzenia:
    - a) wojna, działania wojenne, działania wrogów zewnętrznych;
    - b) terroryzm, rewolucja, przewrót wojskowy lub cywilny, wojna domowa;
    - c) skutki zastosowania amunicji wojskowej, Materiałów wybuchowych, skażenie radioaktywne, z wyjątkiem tych które mogą być spowodowane użyciem ich przez Wykonawcę;
    - d) klęski żywiołowe, jak huragany, powódzie, trzęsienie ziemi;
    - e) bunt, niepokoje, strajki, okupacje budowy przez osoby inne niż pracownicy Wykonawcy i jego Podwykonawców;
    - f) inne wydarzenia w takim zakresie, w jakim spełnione są warunki konieczne dla uznania zdarzenia lub okoliczności za Siłę wyższą.
  - 11) **Sprzęt** – urządzenia, maszyny, środki transportowe i inne narzędzia potrzebne do zgodnego z Umową wykonania robót budowlanych oraz usunięcia Wad, będące w dyspozycji Wykonawcy.
  - 12) **Teren budowy** - obszar, na którym prowadzone są roboty budowlane stanowiące przedmiot Umowy wraz z przestrzenią zajmowaną przez urządzenia Zaplecza budowy.
  - 13) **Termin zakończenia robót** - termin określony w Umowie, do upływu którego Wykonawca zobowiązany jest zakończyć wszystkie roboty objęte Umową.
  - 14) **Umowa** - zgodne oświadczenie woli Zamawiającego i Wykonawcy, dokonane w formie pisemnej pod rygorem nieważności, obejmujące zobowiązanie Wykonawcy do oddania przewidzianego w Umowie obiektu budowlanego wykonanego zgodnie z Dokumentacją projektową, dokumentacją postępowania o udzielenie zamówienia publicznego i zasadami wiedzy technicznej oraz zobowiązanie Zamawiającego do dokonania wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót, w szczególności związanych z przekazaniem Terenu budowy i dostarczeniem Dokumentacji projektowej oraz do odebrania obiektu budowlanego i zapłaty umówionego wynagrodzenia ryczałtowego.
  - 15) **Umowa o podwykonawstwo** – pisemna umowa o charakterze odpłatnym, której przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane, stanowiące część przedmiotu Umowy, zawierana pomiędzy Wykonawcą a Podwykonawcą a także pomiędzy Podwykonawcą a dalszym Podwykonawcą lub pomiędzy dalszymi Podwykonawcami.
  - 16) **VAT** – podatek od towarów i usług, uregulowany przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.
  - 17) **Wada** - jawne lub ukryte właściwości tkwiące w stanowiących przedmiot Umowy robotach budowlanych, utworach powstałych w związku z wykonaniem przedmiotu Umowy lub w jakimkolwiek ich elemencie, powodujące niemożność używania lub korzystania z przedmiotu Umowy zgodnie z przeznaczeniem; zmniejszenie wartości przedmiotu Umowy; obniżenie stopnia użyteczności przedmiotu Umowy; obniżenie jakości lub inne uszkodzenia w przedmiocie Umowy. Za wadę uznaje się również sytuację, w której przedmiot Umowy nie stanowi własności Wykonawcy albo jeżeli jest obciążony prawem osoby trzeciej. Wykonanie jakiegokolwiek części robót budowlanych niezgodnie z Umową, Dokumentacją projektową, dokumentacją postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, obowiązującymi przepisami, właściwymi normami lub z zasadami wiedzy technicznej zmniejszające wartość lub użyteczność przedmiotu Umowy ze względu na cel w Umowie oznaczony lub wynikający z przeznaczenia przedmiotu Umowy. Wadą jest także stwierdzony brak właściwości, o której Wykonawca zapewnił Zamawiającego.
  - 18) **Wykonawca** - Strona Umowy, która jest zobowiązana do oddania przewidzianego w Umowie obiektu budowlanego wykonanego zgodnie z Dokumentacją projektową, dokumentacją postępowania o udzielenie zamówienia i zasadami wiedzy technicznej.
  - 19) **Zabezpieczenie należytego wykonania umowy** – zabezpieczenie wniesione przez Wykonawcę przed zawarciem umowy w celu pokrycia ewentualnych roszczeń Zamawiającego z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania Umowy w formie wybranej przez Wykonawcę spośród form wskazanych w ZO.

- 20) **Zamawiający** - Strona Umowy zlecająca wykonanie robót budowlanych będących przedmiotem Umowy, zobowiązana do dokonania wymaganych Umową oraz przez właściwe przepisy czynności umożliwiających Wykonawcy realizację Umowy, w szczególności związanych z dostarczeniem Dokumentacji projektowej oraz innych dokumentów niezbędnych do rozpoczęcia i kontynuowania realizacji Umowy, oraz do odebrania zrealizowanych robót i zapłaty umówionego wynagrodzenia.
  - 21) **Zaplecze budowy** – część Terenu budowy wraz z jej urządzeniami, na której znajdować będzie się zaplecze socjalno-biurowe Wykonawcy wraz z dostępem do mediów, a także miejsca przeznaczone do składowania przez Wykonawcę Materiałów, sprzętu, itp.
  - 22) Ilekroć pojęcie użyte jest w liczbie pojedynczej, dotyczy to również użytego pojęcia w liczbie mnogiej i odwrotnie, chyba że z określonego uregulowania wynika wyraźnie coś innego.
  - 23) Skróty:
    - a) KC - ustawa z dnia 23 kwietnia 1964r. Kodeks cywilny,
    - b) KRS - Krajowy Rejestr Sądowy,
    - c) PrBud - ustawa z dnia 7 lipca 1994r. budowlane,
    - d) ZO - Zapytanie Ofertowe,
2. **Interpretacje:**
- 1) Postanowienia Umowy są interpretowane na podstawie przepisów prawa polskiego.
  - 2) Dokumenty tworzące Umowę należy traktować jako wzajemnie się uzupełniające.
  - 3) Umowę tworzą następujące dokumenty, które dla celów interpretacji będą miały pierwszeństwo zgodnie z następującą kolejnością:
    - a) Umowa,
    - b) Odpowiedzi i informacje udzielone, w szczególności na specjalnie w tym celu zwołanym zebraniu, przez Zamawiającego na pytania Wykonawców, dotyczące wyjaśnienia treści ZO, w formie pisemnej lub stwierdzone w protokole,
    - c) Projekt budowlany,
    - d) ZO,
    - e) Oferta Wykonawcy,
    - f) Kosztorys ofertowy stanowiący Zał. nr 1 do niniejszej umowy.
  - 4) W celu wyeliminowania stwierdzonych rozbieżności w dokumentach, o których mowa w **ust. 2 pkt 3** Zamawiający jest zobowiązany przedstawić na piśmie wyjaśnienia, zachowując zasadę, że usunięcie stwierdzonej rozbieżności powinno nastąpić z uwzględnieniem pierwszeństwa zapisów i postanowień dokumentów na wyższym miejscu w kolejności, o której mowa w **ust. 2 pkt 3**.
  - 5) Wszelkie dokumenty dostarczane drugiej Stronie w trakcie realizacji Umowy będą sporządzane w języku polskim,
  - 6) Śródtytuły nie wpływają na interpretację postanowień umownych
  - 7) Terminy określone w Umowie w dniach, tygodniach i miesiącach odnoszą się do dni, tygodni i miesięcy kalendarzowych. Bieg i upływ terminu określane są zgodnie z przepisami KC.
- Umowa wchodzi w życie w dniu podpisania przez obie Strony.

§ 1. Przedmiot umowy

1. Zamawiający zleca, a Wykonawca przyjmuje do wykonania roboty budowlane w ramach projektu pn. „WZROST KONKURENCYJNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTWA "ALMAR" SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ POPRZEC BUDOWĘ BUDYNKU PRODUKCYJNO-BIUROWEGO WRAZ Z WYPOSAŻANIEM ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE ZMIANOM KLIMATU POPRZEC ZASTOSOWANIE ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII”.
2. Przedmiot zamówienia obejmuje w szczególności:
  - 1) budowę budynku służącego do przyjmowania świeżego towaru, mrożenia, przechowywania i sprzedaży hurtowej wraz z pomieszczeniami biurowymi i socjalnymi wraz ze wszystkimi niezbędnymi instalacjami branży elektrycznej, niskoprądowe, wod-kan., c.o.,
  - 2) wykonanie instalacji fotowoltaicznej oraz pompy ciepła
3. Przedmiot zamówienia obejmuje także:
  - 1) wykonanie i przekazanie Zamawiającemu 2 egzemplarzy dokumentacji powykonawczej z robót budowlanych wchodzących w zakres zadania, w szczególności robót mających charakter zanikających, wyposażonej w pozytyw fotografii bądź równoważne wydruki na papierze fotograficznym, oraz w wersji elektronicznej (zapis w formacie .doc i .pdf) oraz 2 egzemplarzy geodezyjnej mapy powykonawczej
  - 2) wykonanie wszelkich niezbędnych prób, badań i sprawdzeń;
  - 3) wykonanie innych prac i czynności niezbędnych dla prawidłowej realizacji zadania zgodnie z przepisami prawa i niniejszą ZO;
  - 4) ze względu na specyfikę przedmiotu zamawiania wykonawcy są zobowiązani do szczegółowego i rzetelnego zapoznania się dokumentacją projektową, a w szczególności z wymaganiami zawartymi w pozwoleniu na budowę oraz wszelkich uzgodnieniach, opiniach i warunkach technicznych dotyczących przedmiotowej inwestycji;
  - 5) szczegółowy opis przedmiotu zamówienia w niniejszym postępowaniu został zawarty w dokumentacji projektowej, przedmiarach robót, ZO, wzorze umowy wraz załącznikami;
  - 6) wykonawca wykona przedmiot zamówienia na podstawie dokumentacji projektowej, ZO wraz z załącznikami, pytaniami i odpowiedziami udzielonymi w trakcie procedury o udzielenie zamówienia publicznego oraz przedmiarami robót, a także obowiązującymi przepisami szczegółowymi i sztuką budowlaną oraz zapewni pełną obsługę geodezyjną wraz z okresem

gwarancji i rękojmi. Podstawą sporządzenia oferty jest dokumentacja projektowa, ZO oraz udzielone odpowiedzi na zapytania w trakcie procedury o udzielenie zamówienia publicznego. **Przedmiary stanowią tylko materiał pomocniczy;**

- 7) Szczegółowe warunki realizacji zamówienia:
  - a) Wykonawca zobowiązany jest do zawarcia na własny koszt odpowiednich umów ubezpieczenia z tytułu szkód, które mogą zaistnieć w związku z określonymi zdarzeniami losowymi, oraz od odpowiedzialności cywilnej na czas realizacji robót objętych przedmiotem zamówienia,
  - b) bez wyraźnej zgody Zamawiającego wykonawca nie może na placu budowy instalować reklam pod żadną postacią (baner, plakat, tabliczka, siatka osłaniająca rusztowania z nadrukiem reklamowym itp.), odstępstwo od ww. ustaleń jest możliwe tylko i wyłącznie w sytuacji, gdy roboty stanowiące odstępstwo od zatwierdzonych rozwiązań projektowych zostały wykonane za zgodą lub na wniosek Zamawiającego,
4. Wykonawca wykona przedmiot zamówienia na podstawie dokumentacji projektowej, Zapytania Ofertowego (dalej ZO) wraz z załącznikami, pytaniami i odpowiedziami udzielonymi w trakcie procedury o udzielenie zamówienia publicznego oraz przedmiarami robót, a także, obowiązującymi przepisami szczegółowymi i sztuką budowlaną. Podstawą sporządzenia oferty jest dokumentacja projektowa oraz udzielone odpowiedzi na zapytania w trakcie procedury o udzielenie zamówienia publicznego, ZO wraz załącznikami.
5. Przedmiot umowy wykonawca wykona z nowych i nieużywanych własnych materiałów. Materiały powinny odpowiadać, co do jakości wymogom wyrobów dopuszczonych do obrotu i stosowania w budownictwie zgodnie z określeniami art. 10 ustawy Prawo Budowlane.
6. Wykonawca zobowiązuje się wykonać wszystkie opisane w Dokumentacjach projektowych oraz udzielonymi odpowiedziami na zapytania w trakcie procedury o udzielenie zamówienia publicznego, ZO wraz załącznikami roboty budowlane, niezbędne do realizacji przedmiotu Umowy.
7. Zamawiający zobowiązuje się do dokonania wymaganych przez Umowę oraz właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót, w szczególności do przekazania Terenu budowy i dostarczenia Dokumentacji projektowej, jej zmian w zakresie niezbędnym do wykonania przewidzianego w Umowie obiektu budowlanego oraz odebrania robót i zapłaty
8. Realizacja zamówienia podlega prawu polskiemu, w tym w szczególności ustawie z dnia 7 lipca 1994r Prawo budowlane.
9. Zamówienie jest współfinansowane między innymi ze środków Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności w ramach działania/ części inwestycji A1.4.1. „Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu”. Jednym z warunków otrzymania dofinansowania jest terminowe wykonanie i odebranie przedmiotu umowy oraz rozliczenie się z Wykonawcą.

§ 2. Termin wykonania

1. Termin zakończenia realizacji przedmiotu umowy - **maksymalnie do .....2024 r** (*termin zostanie wpisany zgodnie postanowieniami ZO*). Jest to termin zakończenia wszystkich wykonanych robót. Do upływu wskazanego terminu Wykonawca ma obowiązek wykonać wszystkie roboty i zgłosić je do odbioru wraz z kompletem dokumentów niezbędnych do jego dokonania.
2. Wykonawca zobowiązuje się w terminie obowiązywania rękojmi i gwarancji, to jest w terminie ..... **miesiący** (*min. 36 miesięcy wartość zostanie wpisana po złożeniu ofert*) (od dnia Odbioru końcowego), usunąć wszystkie ujawnione wady dotyczące realizacji przedmiotu Umowy.

§ 3.

Strony ustalają następujący sposób wykorzystania placu budowy:

- 1) Wykonawca na swój koszt przygotowuje składowiska, magazyny, pomieszczenia socjalne dla pracowników, po ogrodzeniu i zabezpieczeniu terenu.
- 2) Zamawiający zabezpieczy korzystanie z wody, energii elektrycznej.
- 3) Wykonawca po zakończeniu prac uporządkuje teren budowy i przekaze go zamawiającemu w terminie odbioru robót.
- 4) Wykonawca w pełni ponosi odpowiedzialność za wszystkie zdarzenia mające miejsce na placu budowy.

§ 4.

1. Do obowiązków Zamawiającego należy przekazanie miejsca wykonania przedmiotu umowy.
2. Wykonawca zobowiązuje się do:
  - 1) wykonania przedmiotu umowy określonego § 1 zgodnie z warunkami postępowania zawartymi w ZO wraz z załącznikami, wymogami Prawa Budowlanego, przepisami techniczno-budowlanymi oraz obowiązującymi normami i zasadami wiedzy technicznej,
  - 2) usunięcia ewentualnie powstałych usterek i wad wykonawczych w terminie 7 dni od dnia ich zgłoszenia przez Zamawiającego, chyba, że wystąpią okoliczności uniemożliwiające usunięcie tych usterek i wad z przyczyn niezależnych od wykonawcy wówczas strony uzgodnią termin ich usunięcia,
  - 3) opracowania planu zagospodarowania budowy i uzgodnienie go ze służbami Zamawiającego,
  - 4) zorganizowania placu budowy, w tym: wykonanie komunikacji, ogrodzeń, instalacji, zabudowań prowizorycznych i wszystkich innych czynności niezbędnych do właściwego wykonania prac. Wykonawca zobowiązany jest zabezpieczyć i oznakować prowadzone roboty oraz dbać o stan techniczny i prawidłowość oznakowania przez cały czas trwania realizacji zadania. Wykonawca ponosi pełną odpowiedzialność za teren budowy od chwili przejścia placu budowy.
  - 5) koordynacji prac realizowanych przez podwykonawców,
  - 6) przestrzegania przepisów bhp i ppoż.,

- 7) zapewnienia sprzętu spełniającego wymagania norm technicznych,
- 8) utrzymania porządku na placu budowy w czasie realizacji prac zapewniającego bezpieczeństwo na i wokół placu budowy,
- 9) likwidacji placu budowy i zaplecza własnego Wykonawcy bezzwłocznie po zakończeniu prac,
- 10) zapewnienia wykonania i kierowania robotami specjalistycznymi objętymi umową przez osoby posiadające stosowane kwalifikacje zawodowe i uprawnienia budowlane,
- 11) przeprowadzenia i przedstawienia zamawiającemu wyników wymaganych przepisami badań, pomiarów oraz niezbędnych atestów, świadectw, certyfikatów i innych dokumentów stwierdzających jakość wbudowanych materiałów,
- 12) umożliwienia wstępu na teren budowy innym gestorom sieci, którzy będą we własnym zakresie (wcześniej uzgodnionym z zamawiającym i wykonawcą) równolegle prowadzić prace na terenie objętym przedmiotem umowy,
- 13) stosowania w czasie realizacji przedmiotu umowy wszystkich przepisów dotyczących ochrony środowiska naturalnego, utylizacji odpadów. Ewentualne opłaty i kary za naruszenie w trakcie realizacji robót norm i przepisów dotyczących ochrony środowiska obciążają wykonawcę,
- 14) utrzymania w czasie realizacji robót terenu budowy, z dążeniem do minimalizacji przeszkód komunikacyjnych, bieżące usuwanie zbędnych materiałów, odpadów i śmieci. Wykonawca musi posiadać dokumenty potwierdzające przyjęcie odpadów przez składowiska i dokonanie stosownych opłat.
- 15) poniesienia odpowiedzialność za ewentualne szkody wobec zamawiającego oraz osób trzecich wynikłe na skutek prowadzenia robót lub innych działań wykonawcy,
- 16) ponoszenia odpowiedzialności oraz strzeżenie przed uszkodzeniem i kradzieżą materiałów przeznaczonych do wykonania robót od chwili rozpoczęcia robót do zakończenia realizacji przedmiotu umowy (m.in. utrzymanie ich w ciągu całego okresu trwania budowy w należytych stanie i podjęcie wszelkich środków zapobiegawczych, aby nie zostały zniszczone lub skradzione, biorąc pod uwagę ryzyko istniejące na budowie),
- 17) naprawienia na własny koszt strat lub uszkodzeń w robotach i materiałach powstałych w okresie, w którym wykonawca był za nie odpowiedzialny, niezależnie od przyczyn ich powstania,
- 18) zapewnienia potrzebnego oprzyrządowania, wymaganego do badania jakości materiałów, jakości robót wykonywanych z tych materiałów,
- 19) ponoszenia odpowiedzialności także za szkody i straty spowodowane przez siebie podczas usuwania wad w okresie gwarancji i rękojmi,
- 20) w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia już wykonanych robót albo ich części bądź urządzeń – naprawienie ich i doprowadzenie do stanu poprzedniego na koszt własny,
- 21) sprzątnięcie na bieżąco dróg i ulic z zanieczyszczeń powstałych od jazdy i pracy sprzętu i środków transportu wykonawcy, jego podwykonawców i dostawców, a w przypadku spowodowania jakichkolwiek uszkodzeń ich natychmiastową naprawę,
- 22) uporządkowanie terenu budowy i przekazanie go po zakończeniu robót zamawiającemu w terminie określonym w § 2.
- 23) powiadomienia mieszkańców, zakładów usługowych i gestorów sieci o prowadzonych robotach i utrudnieniach z tym związanych nie później niż na 7 dni przed przystąpieniem do robót,
- 24) udziału w naradach koordynacyjnych, w celu omówienia postępów prac oraz uwag i problemów, jakie powstały w trakcie realizacji przedmiotu umowy, w miejscu wskazanym przez zamawiającego. Terminy narad będą ustalane przez zamawiającego według potrzeb.

§ 5.

1. Podatek VAT zostanie zapłacony zgodnie z obowiązującymi przepisami.
2. Płatności są realizowane w terminie nie dłuższym niż 30 dni od daty otrzymania przez Zamawiającego prawidłowo wystawionej przez Wykonawcę faktury lub rachunku, wystawianych nie częściej niż raz w miesiącu, z uwzględnieniem potrąceń wynikających z Umowy na kwoty potwierdzone w zestawieniu wartości wykonanych robót, zgodnie z protokołami odbioru robót.
3. Wykonawca jest zobowiązany przedłożyć, wraz z okresowym rozliczeniem należnego mu wynagrodzenia, oświadczenia Podwykonawców i dalszych Podwykonawców o uregulowaniu względem nich wszystkich należności lub dowody dotyczące zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcom i dalszym Podwykonawcom, dotyczące tych należności których termin upłynął w poprzednim okresie rozliczeniowym. Oświadczenia, podpisane przez osoby upoważnione do reprezentowania składających je Podwykonawców lub dalszych Podwykonawców lub inne dowody na potwierdzenie dokonanej zapłaty wynagrodzenia powinny potwierdzać brak zaległości Wykonawcy, Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy w uregulowaniu wszystkich wymagalnych w tym okresie wynagrodzeń Podwykonawców lub dalszych Podwykonawców wynikających z Umów o podwykonawstwo.
4. Jeżeli w terminie określonym w zaakceptowanej przez Zamawiającego Umowie o podwykonawstwo, Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca nie zapłaci wymagalnego wynagrodzenia przysługującego Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca może zwrócić się z żądaniem zapłaty należnego wynagrodzenia bezpośrednio do Zamawiającego.
5. Zamawiający niezwłocznie po zgłoszeniu żądania dokonania płatności bezpośredniej zawiadomi Wykonawcę o żądaniu Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy oraz wezwie Wykonawcę do zgłoszenia pisemnych uwag dotyczących zasadności bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy, w terminie nie krótszym niż 7 dni od dnia doręczenia Wykonawcy wezwania.
6. W przypadku zgłoszenia przez Wykonawcę uwag, o których mowa w ust. 7 podważających zasadność bezpośredniej zapłaty, Zamawiający może:
  - 1) nie dokonać bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy, jeżeli Wykonawca wykaże niezasadność takiej zapłaty lub

- 2) złożyć do depozytu sądowego kwotę potrzebną na pokrycie wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy w przypadku zaistnienia zasadniczej wątpliwości co do wysokości kwoty należnej zapłaty lub podmiotu, któremu płatność się należy,
- 3) dokonać bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy, jeżeli Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca wykaże zasadność takiej zapłaty.
7. Zamawiający jest zobowiązany zapłacić Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy należne wynagrodzenie, będące przedmiotem żądania, o którym mowa w **ust.4** , jeżeli Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca udokumentuje jego zasadność zgodnie z postanowieniami **ust. 16 i 17** , a Wykonawca nie złoży w trybie określonym w **ust. 5** uwag wykazujących niezasadność bezpośredniej zapłaty.
8. Równowartość kwoty zapłaconej Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy, bądź skierowanej do depozytu sądowego, Zamawiający potrąci z wynagrodzenia należnego Wykonawcy.
9. Kwota należna Podwykonawcy zostanie uiszczona przez Zamawiającego w złotych polskich (PLN).
10. Podstawą wypłaty należnego Wykonawcy wynagrodzenia, przypadającego na kolejne okresy rozliczeniowe, będą wystawione przez Wykonawcę: rachunek lub faktura VAT, o których mowa w **ust. 2** , przedstawione Zamawiającemu wraz:
  - 1) z protokołem Odbioru częściowego zakończonego etapu robót, w którym będą wyszczególnione wydzielone elementy robót budowlanych wykonane przez Podwykonawców i dalszych Podwykonawców, lub do którego będą załączone protokoły odbioru części robót wykonanych przez Podwykonawców lub dalszych Podwykonawców w ramach odbieranego etapu robót,
  - 2) z kopiami faktur VAT lub rachunków wystawionych przez zaakceptowanych przez Zamawiającego Podwykonawców i dalszych Podwykonawców za wykonane przez nich roboty, dostawy i usługi,
  - 3) z kopiami przelewów bankowych potwierdzających płatności albo ze sporządzonymi nie więcej niż 5 dni przed upływem terminu płatności oświadczeniami Podwykonawców i dalszych Podwykonawców o niezaleganiu z płatnościami wobec nich przez Wykonawcę lub przez Podwykonawców,
  - 4) a w przypadku braku robót budowlanych, dostaw lub usług zrealizowanych przez Podwykonawców lub dalszych Podwykonawców przed dniem Odbioru częściowego robót budowlanych, lub jeżeli roszczenia Podwykonawców lub dalszych Podwykonawców nie były jeszcze wymagalne – wraz z oświadczeniami Podwykonawców lub dalszych podwykonawców w tym zakresie.
11. Jeżeli Wykonawca nie przedstawi wraz z fakturą VAT lub rachunkiem dokumentów, o których mowa w **ust.10**, Zamawiający jest uprawniony do wstrzymania wypłaty należnego Wykonawcy wynagrodzenia do czasu przedłożenia przez Wykonawcę stosownych dokumentów. Wstrzymanie przez Zamawiającego zapłaty do czasu wypełnienia przez Wykonawcę wymagań, o których mowa w **ust.10**, nie skutkuje nie dotrzymaniem przez Zamawiającego terminu płatności i nie uprawnia Wykonawcy do żądania odsetek.
12. Zamawiający jest uprawniony do żądania i uzyskania od Wykonawcy niezwłocznie wyjaśnień w przypadku wątpliwości dotyczących dokumentów składanych wraz z wnioskami o płatność.
13. Wykonawca przekazuje Zamawiającemu pisemne uwagi, o których mowa **ust.12** zawierające szczegółowe uzasadnienie zajętego stanowiska co do zakresu i charakteru robót budowlanych, dostaw i usług realizowanych przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę, prawidłowości ich wykonania, oraz co do wypełnienia przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę postanowień Umowy o podwykonawstwo w zakresie mającym wpływ na wymagalność roszczenia Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, a także co do innych okoliczności mających wpływ na tę wymagalność.
14. Zamawiający jest uprawniony do odstąpienia od dokonania bezpośredniej płatności na rzecz Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy i do wypłaty Wykonawcy należnego wynagrodzenia, jeżeli Wykonawca zgłosi uwagi, o których mowa w **ust.5** i wykaże niezasadność takiej płatności, lub jeżeli Wykonawca nie zgłosi uwag o których mowa w **ust.5** a Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca nie wykażą zasadności takiej płatności.
15. Zamawiający może dokonać bezpośredniej płatności na rzecz Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, jeżeli Wykonawca zgłosi uwagi, o których mowa w **ust. 5** i potwierdzi zasadność takiej płatności, lub jeżeli Wykonawca nie zgłosi uwag, o których mowa w **ust.5**, a Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca wykażą zasadność takiej płatności.
16. Podstawą płatności bezpośredniej dokonywanej przez Zamawiającego na rzecz Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy będzie kopia faktury VAT lub rachunku Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, potwierdzona za zgodność z oryginałem przez Wykonawcę lub Podwykonawcę, przedstawiona Zamawiającemu wraz z potwierdzoną za zgodność z oryginałem kopią protokołu odbioru przez Wykonawcę lub Podwykonawcę robót budowlanych, lub potwierdzeniem odbioru dostaw lub usług.
17. Bezpośrednia płatność dokonywana przez Zamawiającego na rzecz Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy będzie obejmować wyłącznie należne Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy wynagrodzenie, bez odsetek należnych Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy z tytułu opóźnienia w zapłacie należnego wynagrodzenia przez Wykonawcę lub Podwykonawcę i będzie dotyczyć wyłącznie należności powstałych po zaakceptowaniu przez Zamawiającego Umowy o podwykonawstwo robót budowlanych lub Umowy o podwykonawstwo w zakresie dostaw lub usług.
18. Dokonanie bezpośredniej płatności na rzecz Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy lub ważne złożenie kwoty potrzebnej na pokrycie wynagrodzenia z tytułu bezpośredniej płatności do depozytu sądowego, skutkuje umorzeniem wierzytelności przysługującej Wykonawcy od Zamawiającego z tytułu wynagrodzenia do wysokości kwoty odpowiadającej dokonanej płatności.
19. Zamawiający dokona bezpośredniej płatności na rzecz Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy w terminie **15 dni** od dnia pisemnego potwierdzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy przez Zamawiającego uznania płatności bezpośredniej za uzasadnioną.
20. Zamawiający może złożyć do depozytu sądowego kwotę potrzebną na pokrycie wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy w przypadku zasadniczych wątpliwości co do wysokości należnej zapłaty lub co do podmiotu, któremu płatność należy się, co uznaje się za równoznaczne z wykonaniem w zakresie objętym zdeponowaną kwotą zobowiązania Zamawiającego względem Wykonawcy.

21. Odpowiedzialność Zamawiającego wobec Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy z tytułu płatności bezpośrednich za wykonanie robót budowlanych jest ograniczona wyłącznie do wysokości kwoty należności za wykonanie tych robót budowlanych, wynikającej z Umowy. W przypadku różnic w cenach za wykonane roboty pomiędzy cenami określonymi Umową o podwykonawstwo a cenami określonymi Umową Zamawiający uzna i wypłaci Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy na podstawie wystawionej przez niego faktury VAT lub rachunku wyłącznie kwotą należną na podstawie cen określonych Umową.
22. W przypadku, gdy Podwykonawcy lub dalsi Podwykonawcy, uprawnieni do uzyskania od Zamawiającego płatności bezpośrednich, nie wystawili żadnych rachunków lub faktur VAT w danym okresie rozliczeniowym, i Wykonawca załączy do wystawianego rachunku lub faktury VAT oświadczenia Podwykonawców i dalszych Podwykonawców potwierdzające tę okoliczność, cała kwota wynikająca z faktury VAT lub rachunku zostanie wypłacona przez Zamawiającego Wykonawcy.
23. Do rachunku lub faktury VAT końcowej za wykonanie przedmiotu Umowy Wykonawca dołączy oświadczenia Podwykonawców i dalszych Podwykonawców o pełnym zafakturowaniu lub przez nich lub objęciu wystawionymi przez nich rachunkami zakresu robót wykonanych zgodnie z Umowami o podwykonawstwo oraz o pełnym rozliczeniu tych robót do wysokości objętej płatnością końcową.
24. Wynagrodzenie należne wykonawcy będzie płatne na konto: .....
25. Za dzień zapłaty uważany będzie dzień złożenia przez Zamawiającego dyspozycji obciążenia rachunku Zamawiającego kwotą wynagrodzenia.

§ 6. Wynagrodzenie Wykonawcy

1. Ryczałtowa wartość przedmiotu umowy, zgodnie z przeprowadzonym postępowaniem w trybie zasady konkurencyjności wynosi: .....zł (słownie brutto.....), w tym podatek VAT wg stawki .....%, co stanowi kwotę.....zł. (słownie VAT .....), wartość przedmiotu umowy bez podatku VAT (netto) wynosi .....zł. (słownie netto.....),
2. Wartość wynagrodzenia ryczałtowego jest niezmienna do końca realizacji przedmiotu umowy, z zastrzeżeniem zmian umowy o których mowa w §13 Umowy.
3. W wynagrodzeniu określonym w **ust. 1** mieszczą się wszelkie koszty wykonania przedmiotu umowy, w tym koszty materiałów, wyrobów, transportu itp., a także te, które są niezbędne do prawidłowego wykonania Umowy.

§ 7. Podwykonawcy

1. Wykonawca zgodnie z ofertą zleca następujące części zamówienia podwykonawcom.....
2. Zlecenie wykonania części robót podwykonawcom nie zmienia zobowiązań wykonawcy wobec zamawiającego za wykonanie tej części robót. Wykonawca jest odpowiedzialny za działania, uchybienia i zaniedbania podwykonawców i jego pracowników w takim samym stopniu, jakby to były działania, uchybienia lub zaniedbania jego własnych pracowników.
3. Do zawarcia umowy o roboty budowlane przez wykonawcę z podwykonawcą wymagana jest zgoda zamawiającego. Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca zobowiązany jest do przedłożenia Zamawiającemu, projektu Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, dostawy lub usługi, wraz z zestawieniem ilości robót i ich wyceną, wraz z częścią dokumentacji dotyczącej wykonania robót, które mają być realizowane na podstawie Umowy o podwykonawstwo lub ze wskazaniem tej części dokumentacji, nie później niż **7 dni** przed jej zawarciem, a w przypadku projektu umowy przedkładanego przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę, wraz ze zgodą Wykonawcy na zawarcie Umowy o podwykonawstwo o treści zgodnej z projektem umowy
4. Jeżeli zamawiający w terminie **7 dni** od przedstawienia mu przez wykonawcę umowy z podwykonawcą lub jej projektu, wraz z częścią dokumentacji dotyczącej wykonania robót określonych w umowie lub projekcie, nie zgłosi na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń, uważa się, że wyraził zgodę na zawarcie umowy.
5. Do zawarcia umowy przez podwykonawcę z dalszym podwykonawcą wymagana jest zgoda zamawiającego i wykonawcy. Ustalenia **ust. 4** stosuje się odpowiednio.
6. Umowy, o których mowa w **ust. 3, 4, 5** powinny być dokonane w formie pisemnej pod rygorem nieważności.
7. Zawierający umowę z podwykonawcą wykonawca oraz zamawiający ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za usługi lub roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę.
8. Odmienne postanowienia umów, o których mowa powyżej, są nieważne.
9. Zamawiający nie wyraził zgody na zawarcie umowy z podwykonawcą, której treść będzie sprzeczna z treścią umowy zawartej z wykonawcą.
10. W przypadku zawarcia umowy wykonawcy z podwykonawcą lub podwykonawcy z dalszym podwykonawcą, zmiany lub zatrudnienie nowego podwykonawcy, zmiany warunków umowy z podwykonawcą bez zgody zamawiającego oraz w przypadku nieuwzględnienia sprzeciwu lub zastrzeżeń do umowy zgłoszonych przez zamawiającego zgodnie z ustaleniami **ust. 4**, zamawiający jest zwolniony z odpowiedzialności określonej w **ust. 7**.
11. W sytuacji określonej w **ust. 10** zamawiającemu przysługują uprawnienia w postaci: wstrzymania płatności należności z tytułu realizacji umowy przez wykonawcę do czasu dostosowania warunków umów do ustaleń określonych w **ust. 9** oraz kary umowne.
12. Rozliczenia z podwykonawcami za wykonane przez nich części zamówienia przedmiotu umowy następować będą w następujący sposób:
  - 1) w przypadku wykonania części przedmiotu umowy przez podwykonawców, wykonawca składając fakturę, która opiewa na zakres wykonywany również przez podwykonawcę, dokona stosownego podziału należności pomiędzy wykonawcę

- i podwykonawcę w protokołach stanowiących podstawę do wystawienia faktur częściowych potwierdzonych przez inwestora zastępczego, wykonawcę i podwykonawcę,
- 2) zapłata należności będzie następowała w całości na rzecz wykonawcy,
  - 3) Wykonawca zobowiązany jest do składania w terminie 10 dni od wystawienia faktury zamawiającemu pisemnego potwierdzenia przez podwykonawcę, którego wiarygodność jest częścią składową wystawionej faktury o dokonaniu zapłaty na rzecz tego podwykonawcy. Potwierdzenie powinno zawierać zestawienie kwot, które były należne podwykonawcy z tej faktury.
  - 4) w przypadku niedostarczenia w ww. terminie przez wykonawcę oświadczenia podwykonawcy albo kserokopii potwierdzonego przez bank przelewu, zamawiający zastrzega sobie prawo do zatrzymania kwoty należnej podwykonawcy z następnej faktury wykonawcy do momentu spełnienia warunku podanego w **pkt 3**,
  - 5) w przypadku faktury końcowej, z której wykonawca zobowiązany jest do przekazania należności podwykonawcom, wykonawca w terminie 10 dni przed upływem terminu płatności faktury końcowej przez zamawiającego złoży potwierdzone przez bank kserokopie przelewów dokonanych na rachunki podwykonawców albo złoży oświadczenia podwykonawców, że wszystkie należności podwykonawców z tytułu zrealizowanych przez nich części przedmiotu zostały przez wykonawcę uregulowane; nieprzekazanie przez wykonawcę ww. dokumentów spowoduje zatrzymanie z faktury końcowej wynagrodzenia należnego podwykonawcom do momentu spełnienia tego warunku,
  - 6) Brak dochowania przez wykonawcę warunków określonych w **pkt 4 i 5** zwalnia zamawiającego z zapłaty odsetek z tytułu nieterminowej zapłaty faktur w części dotyczącej zatrzymania kwot. Ewentualne odsetki wynikające z nieterminowej płatności w stosunku do podwykonawców obciążają wykonawcę.
13. Ustalenia **ust. 12** stosuje się odpowiednio do umów podwykonawców z kolejnymi podwykonawcami.
14. Wykonawcy nie przysługuje prawo do przedłużenia terminu wykonania przedmiotu umowy powołując się na okoliczność wstrzymania płatności należności przez zamawiającego z powodów określonych w **ust. 11, 12 i 13**.
15. Nie zastosowanie się wykonawcy do wymogów wynikających z zapisów **ust. 10, 12 i 13** upoważnia Zamawiającego do podjęcia wszelkich niezbędnych kroków w celu wyegzekwowania od wykonawcy i wszystkich podwykonawców ustaleń niniejszego Rozdziału, aż do odstąpienia od umowy z winy wykonawcy włącznie.
16. Umowa z Podwykonawcą lub dalszym Podwykonawcą powinna stanowić w szczególności, iż:
- 1) termin zapłaty wynagrodzenia nie może być dłuższy niż 30 dni od dnia doręczenia Wykonawcy, Podwykonawcy, lub dalszemu Podwykonawcy faktury lub rachunku potwierdzających wykonanie zaleconej Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy dostawy, usługi lub roboty budowlanej,
  - 2) przedmiotem Umowy o podwykonawstwo jest wyłącznie wykonanie, odpowiednio: robót budowlanych, dostaw lub usług, które ściśle odpowiadają części zamówienia określonego Umową zawartą pomiędzy Zamawiającym a Wykonawcą,
  - 3) Wykonanie przedmiotu Umowy o podwykonawstwo zostaje określone na co najmniej takim poziomie jakości, jaki wynika z Umowy zawartej pomiędzy Zamawiającym a Wykonawcą i powinno odpowiadać stosownym dla tego wykonania wymaganiom określonym w Dokumentacji projektowej, ZO oraz standardom deklarowanym w Ofercie Wykonawcy,
  - 4) okres odpowiedzialności Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy za Wady przedmiotu Umowy o podwykonawstwo, nie będzie krótszy od okresu odpowiedzialności za Wady przedmiotu Umowy Wykonawcy wobec Zamawiającego,
  - 5) Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca są zobowiązani do przedstawiania Zamawiającemu na jego żądanie dokumentów, oświadczeń i wyjaśnień dotyczących realizacji Umowy o podwykonawstwo,
  - 6) Zamawiający zapłaci bezpośrednio Podwykonawcy kwotę należnego wynagrodzenia bez odsetek należnych Podwykonawcy lub Dalszemu Podwykonawcy, zgodnie z treścią Umowy o podwykonawstwo.
17. Umowa o podwykonawstwo nie może zawierać postanowień:
- 1) uzależniających uzyskanie przez Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy zapłaty od Wykonawcy lub Podwykonawcy za wykonanie przedmiotu Umowy o podwykonawstwo od zapłaty przez Zamawiającego wynagrodzenia Wykonawcy lub odpowiednio od zapłaty przez Wykonawcę wynagrodzenia Podwykonawcy;
  - 2) uzależniających zwrot Podwykonawcy kwot zabezpieczenia przez Wykonawcę, od zwrotu zabezpieczenia wykonania umowy przez Zamawiającego Wykonawcy.

§ 8. Odbiory

1. Strony ustalają, że przedmiotem odbioru końcowego jest wykonanie przedmiotu umowy objętego niniejszą umową, potwierdzone protokołem odbioru końcowego oraz przygotowaną dokumentacją umożliwiającą uzyskać pozwolenia na użytkowanie obiektu.
2. Odbiorom częściowym będą podlegały roboty zanikające i ulegające zakryciu, z tym, że odbiór tych robót przez zamawiającego nastąpi w terminie bezzwłocznym po zgłoszeniu przez Wykonawcę, nie dłuższym jednak niż 4 dni.
3. Roboty budowlane i montażowe, dla których strony ustalą odbiory częściowe, Wykonawca każdorazowo zgłosi pisemnie Zamawiającemu, a Zamawiający dokona ich odbioru bezzwłocznie tak, aby nie spowodować przerw w realizacji przedmiotu umowy. Dla dokonania odbioru częściowego Wykonawca przedłoży Zamawiającemu niezbędne dokumenty określone przez Zamawiającego.
4. Zamawiający powoła komisję i dokona odbioru końcowego. Rozpoczęcie odbioru końcowego nastąpi w terminie 7 dni, licząc od daty zgłoszenia przez Wykonawcę gotowości do odbioru.
4. Na co najmniej 5 dni przed dniem zgłoszenia gotowości do odbioru końcowego Wykonawca przedłoży Zamawiającemu wszystkie dokumenty pozwalające na ocenę prawidłowości wykonania przedmiotu umowy, dokumentację geodezyjną powykonawczą, oświadczenia kierownika budowy i kierowników robót, protokoły z wyników badań, prób i sprawdzeń, certyfikaty, atesty i deklaracje zgodności na wbudowane materiały i zainstalowane wyposażenie.
5. Z czynności odbioru końcowego zostanie sporządzony protokół, który zawierać będzie wszystkie ustalenia i zalecenia poczynione w trakcie odbioru.

6. Jeżeli w toku czynności odbioru zostanie stwierdzone, że przedmiot umowy nie osiągnął gotowości do odbioru z powodu nie zakończenia prac, lub jego wadliwego wykonania, to Zamawiający odmówi odbioru z winy Wykonawcy.
7. Jeżeli w toku czynności odbioru końcowego zadania zostaną stwierdzone wady:
  - 1) Nadające się do usunięcia, to Zamawiający może zażądać usunięcia wad, wyznaczając odpowiedni termin. Fakt usunięcia wad zostanie stwierdzony protokolarnie, a terminem odbioru w takich sytuacjach będzie termin usunięcia wad, określony w protokole usunięcia wad.
  - 2) Nienadające się do usunięcia, to Zamawiający może:
    - a) jeżeli wady umożliwiają użytkowanie obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem obniżyć wynagrodzenie Wykonawcy do utraconej wartości użytkowej, estetycznej i technicznej,
    - b) jeżeli wady uniemożliwiają użytkowanie obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem, zażądać wykonania przedmiotu umowy po raz drugi, zachowując prawo do naliczania Wykonawcy zastrzeżonych kar i odszkodowań na zasadach określonych w § 9 niniejszej umowy,
    - c) w przypadku niewykonania prac w ustalonym terminie przedmiotu umowy po raz drugi – odstąpić od umowy z winy wykonawcy
8. Jeżeli w trakcie realizacji przedmiotu umowy Zamawiający zażąda badań, które nie były przewidziane niniejszą umową, to Wykonawca zobowiązany jest przeprowadzić te badania. Jeżeli w rezultacie przeprowadzenia badań okaże się, że zastosowany materiał, bądź wykonane roboty są niezgodne z umową, to koszty badań dodatkowych obciążają Wykonawcę. W przeciwnym wypadku koszty tych badań obciążają Zamawiającego.
9. Po wykonaniu robót Wykonawca zobowiązany jest przeprowadzić przeszkolenie w zakresie bieżącej obsługi przedmiotu umowy dla osób rekomendowanych przez Zamawiającego.

§ 9. Gwarancja i rękojmia

1. Wykonawca gwarantuje, iż wykonany przez niego Przedmiot Umowy zostanie zrealizowany zgodnie z Umową, będzie wolny od wszelkich wad oraz będzie osiągał zakładane w Preambule rezultaty.
2. Wykonawca udziela Zamawiającemu gwarancji jakości na Przedmiot Umowy (każdy z jego elementów) na okres .....¹ **miesiący** licząc od daty Protokołu Odbioru końcowego robót całego przedmiotu umowy na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym (podstawowy Okres Gwarancji), z wyjątkiem urządzeń, , elementów technologii i wyposażenia **na które ich producenci udzieliли dłuższego** okresu gwarancji niż określony wyżej – według gwarancji producenta, z zastrzeżeniem maksymalnego okresu – w przypadku oferowania przez producenta opcjonalnych okresów gwarancji.
3. Okres odpowiedzialności Wykonawcy z tytułu rękojmi za wady pokrywa się z podstawowym Okresem Gwarancji i wynosi ..... miesiący.
4. Wykonawca (Gwarant) oświadcza, że objęty niniejszą kartą przedmiot gwarancji został wykonany zgodnie z dokumentacją projektową, Umową, zasadami wiedzy technicznej oraz przepisami techniczno-budowlanymi obowiązującymi w przedmiocie Umowy.
5. Wykonawca (Gwarant) gwarantuje, że wykonane roboty oraz dostarczone przez niego i zamontowane materiały nie mają usterek konstrukcyjnych, materiałowych lub wynikających z błędów technologicznych i zapewniają bezpieczne i bezawaryjne użytkowanie przedmiotu Umowy.
6. Wykonawca (Gwarant) ponosi odpowiedzialność z tytułu gwarancji jakości za wady fizyczne zmniejszające wartość użytkową, techniczną i estetyczną wykonanych robót i zamontowanych materiałów oraz urządzeń.
7. W każdym przypadku, w którym jest wykonane jakiegokolwiek świadczenie gwarancyjne okres ten ulega wydłużeniu w sposób wskazany w art. 581 KC.
8. W okresie gwarancji Wykonawca (Gwarant) obowiązany jest do nieodpłatnego usuwania wad fizycznych ujawnionych lub dostarczenia rzeczy wolnej od wad (wymiana wadliwych rzeczy lub ich części składowych).
9. Wykonanie zobowiązania z gwarancji nastąpi poprzez usunięcie wady w sposób eliminujący możliwość ponownego wystąpienia tych samych wad.
10. Koszt dostarczenia rzeczy objętej gwarancją do Wykonawcy oraz zwrotu rzeczy po spełnieniu świadczenia gwarancyjnego Zamawiającemu ponosi Wykonawca (Gwarant). W przypadku konieczności usunięcia wad w miejscu, w którym znajduje się wadliwa rzecz (np. urządzenia trwale zamontowane) koszty dojazdu serwisu pokrywa Wykonawca (Gwarant).
11. Wykonawcę (Gwaranta) obciąża ryzyko przypadkowej utraty lub uszkodzenia rzeczy w czasie, gdy nie znajduje się ona we władaniu uprawnionego z gwarancji.
12. Ustala się poniższe terminy usuwania wad:
  - 1) jeżeli wada uniemożliwia zgodnie z obowiązującymi przepisami użytkowanie przedmiotu objętego gwarancją - Wykonawca (Gwarant) przystąpi do usuwania wady natychmiast po uzyskaniu od Zamawiającego informacji o ujawnieniu wady (zgłoszenia reklamacyjnego), a wada zostanie usunięta w terminie nie dłuższym niż 3 dni - o ile nie nastąpią inne, pisemne ustalenia w tym zakresie, od dnia uzyskania przez Wykonawcę od Zamawiającego informacji o ujawnieniu wady (zgłoszenia reklamacyjnego)

¹ Okres gwarancji zostanie wpisany zgodnie z treścią oświadczenia złożonego przez Wykonawcę w ofercie.

- 2) w pozostałych przypadkach - w terminie uzgodnionym przez strony i potwierdzonym pisemnie nie dłuższym niż 20 dni, od dnia uzyskania przez Wykonawcę od Zamawiającego informacji o ujawnieniu wady (zgłoszenia reklamacyjnego),
- 3) usunięcie wady powinno zostać pisemnie potwierdzone przez Zamawiającego.
13. Wykonawca (Gwarant) może wykonywać świadczenie gwarancyjne siłami własnymi, bądź przez osobę trzecią.
14. Jeżeli Wykonawca (Gwarant) nie przystąpi do usuwania wady lub nie usunie wady w ustalonym terminie, Zamawiający będzie miał prawo usunąć wadę we własnym zakresie lub zatrudnioną stroną trzecią na ryzyko i koszt Wykonawcy, a poniesione koszty zostaną pokryte z kwoty zabezpieczenia lub zapłacone przez Wykonawcę w ciągu 14 dni od otrzymania noty obciążeniowej.
15. Zamawiający będzie uprawniony do usunięcia wady na koszt Wykonawcy, także w przypadku, gdy istnienie wady spowoduje zagrożenie życia lub mienia.
16. Jeżeli wada fizyczna elementu o dłuższym okresie gwarancji lub rękojmi spowodowała uszkodzenie elementu, dla którego okres gwarancji już upłynął, Wykonawca (Gwarant) zobowiązuje się do nieodpłatnego usunięcia wady w obu elementach.
17. Nie podlegają uprawnieniom z tytułu gwarancji wady:
  - 1) powstałe na skutek normalnego zużycia się obiektu budowlanego lub jego części,
  - 2) powstałe na skutek szkód wynikłych z winy Zamawiającego lub Użytkownika, a szczególnie z tytułu użytkowania i konserwacji obiektu budowlanego niezgodnych z zasadami eksploatacji i użytkowania,
  - 3) dla części pochodzących z odzysku, zaakceptowanych przez Zamawiającego do ponownego użycia,
  - 4) powstałe na skutek zadziałania siły wyższej takiej jak stan wojny, stan klęski żywiołowej itp.,
18. Wykonawca odpowiada względem Zamawiającego z tytułu rękojmi za wady w okresie trwania rękojmi.
19. Okres rękojmi na roboty lub materiały naprawione będzie się rozpoczynał ponownie od dnia zakończenia naprawy.
20. W okresie rękojmi Wykonawca (Gwarant) obowiązany jest do nieodpłatnego usuwania wad ujawnionych w tym okresie lub dostarczenia rzeczy wolnej od wad (wymiana wadliwych elementów).
21. Warunki zgłaszania oraz usuwania wad w okresie rękojmi są zgodne z warunkami określonymi w **ust.9 – 15 i 17**.
22. Roszczenia z tytułu rękojmi mogą być dochodzone także po upływie terminu rękojmi, jeżeli Zamawiający zgłosił Wykonawcy istnienie wady w okresie rękojmi.
23. Wykonawca (Gwarant) może uwolnić się od odpowiedzialności z tytułu rękojmi za wady przedmiotu umowy, powstałe na skutek decyzji Zamawiającego lub wadliwej dokumentacji projektowej, jeśli na piśmie uprzedził Zamawiającego o grożącym niebezpieczeństwie lub wadach w dokumentacji, a Zamawiający na piśmie utrzymał swoją decyzję.
24. W celu umożliwienia kwalifikacji zgłoszonych wad, przyczyn ich powstania i sposobu usunięcia, Zamawiający zobowiązuje się do przechowywania otrzymanej dokumentacji i protokołu odbioru końcowego zrealizowanego przez Wykonawcę obiektu budowlanego przez okres obowiązywania gwarancji i rękojmi.
25. Gwarancją oraz rękojmią objęte są wszystkie roboty i materiały wykonane na podstawie umowy, bez względu czy zostały wykonane bezpośrednio przez Wykonawcę, czy osoby trzecie, którymi posłużył się on przy wykonywaniu umowy.
26. Wykonawca nie odpowiada za wady powstałe w wyniku zwłoki w zawiadomieniu go o wadzie, jeżeli wada ta spowodowała inne wady lub uszkodzenia, których można było uniknąć, gdyby w terminie zawiadomiono Wykonawcę (Gwaranta) o zaistniałej wadzie.
27. Wykonawca (Gwarant) jest odpowiedzialny za wszelkie szkody i straty, które spowodował w czasie prac nad usuwaniem wad.
28. Gwarancja obejmuje w szczególności:
  - 1) usuwanie wszelkich wad i usterek tkwiących w przedmiocie rzeczy w momencie sprzedaży jak i powstałych w okresie gwarancji,
29. Dokumenty gwarancyjne Wykonawca zobowiązany jest dostarczyć w dacie Odbioru końcowego jako załącznik do protokołu.
30. Zasady eksploatacji i konserwacji obiektu i urządzeń zostaną określone w przekazanej przez Wykonawcę „Instrukcji użytkowania i eksploatacji obiektu” wraz z wykazem wbudowanych urządzeń, które wymagają przeglądów serwisowych oraz szczegółowego wykazu materiałów eksploatacyjnych oraz podaniem okresu ich wymiany.
31. Instrukcja użytkowania i eksploatacji obiektu jest zbiorem szczegółowo opracowanych instrukcji użytkowania i eksploatacji dla wszystkich elementów objętych gwarancją w tym także zamontowanych urządzeń.
32. Zasady eksploatacji i konserwacji ujęte w Instrukcjach użytkowania i eksploatacji obiektu mogą wynikać tylko z przepisów prawa lub zasad prawidłowej gospodarki. W szczególności zasady te nie mogą się różnić na niekorzyść Zamawiającego od zasad określonych przez producentów elementów podlegających gwarancji.
33. Jeżeli Wykonawca nie sporządzi Instrukcji użytkowania i eksploatacji obiektu nie będzie się mógł uwolnić ze zobowiązań gwarancyjnych powołując się na zarzut eksploatacji i konserwacji elementów podlegających gwarancji w sposób niezgodny z zasadami eksploatacji.
34. W przypadku niesporządzenia Instrukcji użytkowania i eksploatacji obiektu przez Wykonawcę, sporządzi ją Zamawiający. Kosztami jej sporządzenia zostanie obciążony Wykonawca a Zamawiający może je potrącić z zabezpieczenia należytego wykonania umowy.
35. Na okoliczność usunięcia wad lub usterek spisuje się protokół z udziałem Wykonawcy i Zamawiającego.
36. Stwierdzenie usunięcia wad powinno nastąpić nie później niż w ciągu 3 dni od daty zawiadomienia Zamawiającego przez Wykonawcę o dokonaniu naprawy.

37. Odbiór poprzedzający zakończenie okresu gwarancji i rękojmi odbędzie się na wniosek Zamawiającego, który zostanie przesłany do Wykonawcy na **30 dni** przed upływem okresu gwarancji lub rękojmi.
38. Zamawiający dokona przeglądu z tytułu rękojmi lub gwarancji z udziałem Wykonawcy. W przypadku stwierdzenia wad lub usterek Wykonawca zobowiązuje się do usunięcia tych wad lub usterek w terminie **14 dni** od daty przeglądu. Termin, o którym mowa powyżej może zostać przedłużony za zgodą Zamawiającego ze względów na technologię wykonywania usunięcia wad i usterek. Zamawiający umożliwi dostęp do obiektu w celu usunięcia wady lub usterki.
39. W okresie gwarancji i rękojmi Wykonawca zobowiązany jest do pisemnego zawiadomienia Zamawiającego w terminie **10 dni** o:
  - 1) zmianie siedziby lub nazwy firmy,
  - 2) zmianie osób reprezentujących firmę,
  - 3) zmianie numeru konta, na które należy zwrócić zabezpieczenie należytego wykonania umowy,
  - 4) zgłoszeniu wniosku o ogłoszeniu upadłości lub wszczęciu postępowania naprawczego,
  - 5) ogłoszeniu likwidacji,
  - 6) zawieszeniu działalności..

§ 10. Zmiana umowy

1. Zmiana postanowień niniejszej Umowy może nastąpić za zgodą obydwu Stron wyrażoną na piśmie, w formie aneksu do umowy, z zachowaniem formy pisemnej pod rygorem nieważności takiej zmiany. W celu dokonania zmiany umowy Strona o to wnioskująca zobowiązana jest do złożenia drugiej Stronie propozycji zmiany w terminie 7 dni od dnia zaistnienia okoliczności będących podstawą zmiany. Wniosek o zmianę umowy powinien zawierać co najmniej:
  - 1) zakres proponowanej zmiany;
  - 2) opis okoliczności faktycznych uprawniających do dokonania zmiany;
  - 3) podstawę dokonania zmiany, to jest podstawę prawną wynikającą z przepisów ustawy Pzp lub postanowień umowy;
  - 4) informacje i dowody potwierdzające, że zostały spełnione okoliczności uzasadniające dokonanie zmiany umowy.
2. Zamawiający określa następujące okoliczności **zmiany terminu** ustalonego w **§ 2 ust. 1** niniejszej Umowy, w szczególności:
  - 1) wstrzymania, zawieszenia robót przez Zamawiającego, o czas wstrzymania,
  - 2) w sytuacji, gdy Zamawiający nie będzie w stanie odebrać przedmiotu umowy, np. ze względu na okoliczności organizacyjne, o czas trwania tych okoliczności,
  - 3) jeżeli dochowanie terminu przewidzianego w umowie stało się niemożliwe z przyczyn niezależnych od Wykonawcy,
  - 4) zmiany spowodowane warunkami atmosferycznymi w szczególności:
    - a) uniemożliwiające prawidłowe wykonanie/prowadzenie zamówień/ robót budowlanych, zgodnie z technologią ich wykonywania, normami lub innymi przepisami, przeprowadzenie prób i sprawdzeń, dokonywanie odbiorów, wymagającej konkretnych warunków atmosferycznych, jeżeli konieczność wykonania prac w tym okresie nie jest następstwem okolicznościami, za które Wykonawca ponosi odpowiedzialność,
    - b) klęski żywiołowe,
    - c) wystąpienia niekorzystnych warunków atmosferycznych polegających na intensywnych opadach deszczu, gradu, śniegu oraz wystąpienia temperatury powietrza powyżej 30oC lub poniżej -10oC trwających nieprzerwanie przez 10 dni, w wyniku których Wykonawca zmuszony jest przerwać realizację robót lub nie jest w stanie ich realizować w normalnym trybie czynności, a nie jest możliwe wykonywanie w tym czasie innych robót na budowie. W takiej sytuacji termin realizacji umowy ulega wydłużeniu o uzasadniony powyższymi okolicznościami okres – fakt ten musi mieć odzwierciedlenie w Dzienniku budowy i musi być potwierdzony przez Zamawiającego i Inspektora Nadzoru Inwestorskiego.
  - 5) wystąpienia wad Dokumentacji projektowej² skutkujących koniecznością dokonania zmian w Dokumentacji projektowej, jeżeli uniemożliwia to lub wstrzymuje realizację określonego rodzaju robót mających wpływ na Termin wykonywania robót. Fakt ten musi mieć odzwierciedlenie w Dzienniku budowy i musi być potwierdzony przez Zamawiającego,
  - 6) wystąpienia konieczności wykonania robót zamiennych, o których mowa w **§12** niniejszej Umowy, na wniosek Zamawiającego lub Wykonawcy, udzielenia zamówień dodatkowych lub uzupełniających, które wstrzymują lub opóźniają realizację przedmiotu Umowy,
  - 7) wystąpienia opóźnienia w wydawaniu decyzji, zezwoleń, uzgodnień, itp. czynności lub ich zaniechania, do wydania których właściwe organy są zobowiązane na mocy przepisów prawa, jeżeli opóźnienie przekroczy okres, przewidziany w przepisach prawa, w którym ww. decyzje powinny zostać wydane oraz nie są następstwem okoliczności, za które Wykonawca ponosi odpowiedzialność,
  - 8) odmowy wydania przez właściwe organy decyzji, zezwoleń, uzgodnień itp. z przyczyn niezawinionych przez Wykonawcę,

²Przez wady dokumentacji projektowej należy rozumieć sprzeczność dokumentacji projektowej (załącznik nr 3 do ZO) w stosunku do stanu faktycznego zastanego przez Wykonawcę na terenie budowy, której Wykonawca przy zachowaniu szczególnej staranności wymaganej od przedsiębiorcy zajmującego się wykonawstwem budowlanym, ale bez potrzeby odwoływania się do wiadomości specjalnych, jakimi dysponuje projektant, nie mógł wykryć przed upływem terminu składania ofert w postępowaniu o udzielenie zamówienia poprzedzającym zawarcie umowy.

- 9) niemożności wykonywania robót z powodu braku dostępności do miejsc niezbędnych do ich wykonania z przyczyn niezawinionych przez Wykonawcę,
  - 10) działania siły wyższej, mającej bezpośredni wpływ na terminowość wykonywania robót,
  - 11) wystąpienia okoliczności, których strony umowy nie były w stanie przewidzieć, pomimo zachowania należytej staranności,
  - 12) wystąpienia zmian spowodowanych nieprzewidywanymi w ZO, Dokumentacji projektowej warunkami geologicznymi, archeologicznymi lub terenowymi, w szczególności: niewypały i niewybuchy, wykopaliska archeologiczne,
  - 13) wystąpienia odmiennych (ale istotnych dla realizacji) od przyjętych w ZO warunków terenowych, w szczególności istnienie niezinventaryzowanych lub błędnie zinventaryzowanych obiektów budowlanych,
  - 14) w przypadku zmiany technologii jakości lub parametrów charakterystycznych dla danego elementu, wprowadzanych na wniosek Wykonawcy lub Zamawiającego,
  - 15) w przypadku konieczności wykonania dodatkowych badań i ekspertyz, analiz itp.,
  - 16) nieuzyskanie planowanego dofinansowania, dotacji, pożyczki, środków kredytowych dofinansowania ze środków Unii Europejskiej,
  - 17) niedotrzymanie wstępnego przyrzeczenia przez właścicieli nieruchomości, przez którą przebiega planowana inwestycja, co powoduje konieczność przeprojektowania,
  - 18) skrócenia terminu wykonywania prac w związku z koniecznością zakończenia zadania w danym roku budżetowym lub w związku z upływem terminu złożenia wniosku o uzyskanie środków unijnych,
  - 19) wystąpienia stanu epidemii, o którym mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, jego zaostrzenia lub wprowadzenia przez uprawnione organy państwowe innego stanu nadzwyczajnego, który ma na celu podjęcie określonych działań przeciwepidemicznych i zapobiegawczych dla zminimalizowania skutków epidemii, który znacząco uniemożliwia lub utrudnia realizację przedmiotu zamówienia,
  - 20) odkrycia podczas badań archeologicznych polegających na nadzorze archeologicznym nad wykonywaniem izolacji ściany fundamentowej krużganka, klatki schodowej i przedsionka, reliktyw/artefaktów wymagających wg wymogów WKZ przeprowadzenia ratowniczych badań archeologicznych, wymagających uzyskania/skutkujących wydaniem odrębnej decyzji WKZ, o czas prowadzenia ratowniczych badań archeologicznych, chyba że ich prowadzenie nie wpływa na harmonogram prowadzenia robót,
3. Zmiana postanowień Umowy w stosunku do treści oferty Wykonawcy jest możliwa poprzez zmianę sposobu wykonania przedmiotu Umowy, zmianę wynagrodzenia Wykonawcy, zmiany zakresu przedmiotu umowy lub poprzez przedłużenie Terminu zakończenia robót w przypadku:
- 1) zmiany przedmiotu zamówienia w przypadku wystąpienia robót zamiennych, o których mowa w §12 niniejszej umowy,
  - 2) konieczności zrealizowania jakiegokolwiek części robót, objętych przedmiotem Umowy, przy zastosowaniu odmiennych rozwiązań technicznych lub technologicznych, niż wskazane w Dokumentacji projektowej, a wynikających ze stwierdzonych wad tej Dokumentacji lub zmiany stanu prawnego, w oparciu o który je przygotowano, gdyby zastosowanie przewidzianych rozwiązań groziło niewykonaniem lub wykonaniem nienależytym przedmiotu Umowy,
  - 3) odbiegających w sposób istotny od przyjętych w Dokumentacji projektowej warunków geologicznych, geotechnicznych lub hydrologicznych, rozpoznania terenu w zakresie znalezisk archeologicznych, występowania niewybuchów lub niewypałów, które mogą skutkować w świetle dotychczasowych założeń niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem przedmiotu Umowy,
  - 4) odbiegających w sposób istotny od przyjętych w Dokumentacji projektowej warunków Terenu budowy, w szczególności napotkania nie zinventaryzowanych lub błędnie zinventaryzowanych sieci, instalacji lub innych obiektów budowlanych,
  - 5) konieczności zrealizowania przedmiotu Umowy przy zastosowaniu innych rozwiązań technicznych lub materiałowych ze względu na zmiany obowiązującego prawa,
  - 6) zaistnienia innych okoliczności prawnych lub technicznych, skutkujących niemożliwością wykonania lub należytego wykonania Umowy zgodnie z jej postanowieniami,
  - 7) wystąpienia zmian powszechnie obowiązujących przepisów prawa w zakresie mającym wpływ na realizację przedmiotu umowy,
  - 8) poprawy parametrów technicznych, jakości, sprawności, wydajności lub innych parametrów charakterystycznych dla danego elementu robót budowlanych, dostaw,
  - 9) zmiany producenta urządzeń lub wyposażenia, w przypadku, gdy zmiana producenta urządzeń i wyposażenia będzie korzystna dla Zamawiającego oraz spowoduje poprawę parametrów technicznych, jakości, sprawności, wydajności lub innych parametrów charakterystycznych dla danego urządzenia lub wyposażenia,
  - 10) wycofania z produkcji określonego rodzaju przedmiotu zamówienia, niedostępności na rynku Materiałów lub urządzeń wskazanych w Dokumentacji projektowej, spowodowana zaprzestaniem produkcji lub wycofaniem z rynku tych Materiałów lub urządzeń,
  - 11) wyniknięcia rozbieżności lub niejasności w rozumieniu pojęć użytych w umowie, których nie można usunąć w inny sposób, a zmiana będzie umożliwiać usunięcie rozbieżności i doprecyzowanie umowy w celu jednoznacznej interpretacji jej zapisów przez Strony.
  - 12) zmiany osób odpowiedzialnych za kontakty i nadzór nad realizacją przedmiotu Umowy. Zmiana którejkolwiek z osób w trakcie realizacji przedmiotu niniejszej Umowy, musi być uzasadniona przez Wykonawcę na piśmie i wymaga pisemnego zaakceptowania przez Zamawiającego. Wykonawca musi przedłożyć Zamawiającemu propozycję zmiany nie później niż

7 dni przed planowanym skierowaniem do kierowania budową/robotami którejkolwiek osoby. Zamawiający zaakceptuje taką zmianę w terminie 7 dni od daty przedłożenia propozycji i wyłącznie wtedy, gdy kwalifikacje i doświadczenie wskazanych osób będą takie same lub wyższe od kwalifikacji i doświadczenia osób wymaganego postanowieniami ZO. Przerwa w wykonywaniu Umowy wynikająca z braku personelu Wykonawcy będzie traktowana jako przyczyna zależna od Wykonawcy i nie może stanowić podstawy do przedłużenia Terminu wykonania robót,

- 13) wystąpienia oczywistych omyłek pisarskich i rachunkowych w treści umowy,
  - 14) wystąpienia konieczności zmian osób Wykonawcy w przypadku, gdy Zamawiający uzna, że osoby te nie wykonują należycie swoich obowiązków. Wykonawca obowiązany jest dokonać zmiany tych osób na inne spełniające na dzień składania ofert warunki określone w ZO w terminie nie dłuższym niż 14 dni od daty złożenia wniosku przez zamawiającego,
  - 15) zaakceptowana przez Zamawiającego zmiana którejkolwiek z osób, o których mowa w **pkt 23** winna być dokonana wpisem do Dziennika budowy,
  - 16) ograniczenie zakresu zamówienia: może zostać dokonane przez Zamawiającego, bez skutków finansowych i prawnych dla Zamawiającego, w przypadku zaistnienia sytuacji, gdy wykonanie niektórych robót okazało się zbędne, zmieniły się okoliczności związane z wykonaniem umowy lub wykonanie poszczególnych robót nie leży w interesie Zamawiającego. Wynagrodzenie Wykonawcy zmniejsza się odpowiednio w stosunku do zmniejszonego zakresu robót;
  - 17) łączna wartość zmian jest mniejsza niż jest mniejsza niż progi unijne i jest mniejsza **od 15%** wartości zamówienia pierwotnej umowy, a zmiany te nie powodują zmiany ogólnego charakteru umowy.
  - 18) zmiana zasad dokonywania odbioru robót lub poszczególnych ich elementów, jeśli nie spowoduje to zwiększenia kosztów dokonywania odbiorów, które obciążałyby Zamawiającego,
  - 19) zmiana treści dokumentów przedstawianych wzajemnie przez strony w trakcie realizacji umowy lub sposobu informowania o realizacji umowy. Zmiana ta nie może spowodować braku informacji niezbędnych Zamawiającemu do prawidłowej realizacji umowy,
  - 20) siła wyższa uniemożliwiająca wykonanie przedmiotu umowy zgodnie z Umową,
  - 21) dopuszczalna jest zmiana przedmiotu zamówienia poprzez zmianę zakresu robót budowlanych przewidzianych w dokumentacji projektowej w przypadku:
    - a) konieczności wykonania robót zamiennych, których wykonanie ma na celu prawidłowe zrealizowanie przedmiotu zamówienia, a konieczność ich wykonania wynika z wad Dokumentacji projektowej;
    - b) konieczności wykonania robót zamiennych niezbędnych do prawidłowego wykonania przedmiotu umowy, które nie zostały przewidziane w dokumentacji projektowej przekazanej przez Zamawiającego;
    - c) zmiany dokumentacji projektowej wykonane z inicjatywy Zamawiającego ze względu na stwierdzone wady¹, co spowoduje konieczność wykonania robót zamiennych;
    - d) zmiany decyzji administracyjnych, na podstawie których prowadzone są roboty budowlane objęte umową, powodujące zmianę dotychczasowego zakresu robót przewidzianego w dokumentacji projektowej,
  - 22) dopuszczalna jest zmiana technologii wykonania robót lub materiałów przewidzianych w dokumentacji projektowej w przypadku niedostępności odpowiednich surowców lub materiałów na rynku budowlanym albo zaniechania produkcji materiałów przewidzianych w dokumentacji projektowej, co utrudnia możliwość wykonania przedmiotu umowy, tj. w szczególności powoduje opóźnienie w postępie robót, a Wykonawca, pomimo zachowania należytej staranności, nie mógł temu zapobiec³. W taki przypadku zmiana technologii lub materiałów nie może mieć wpływu na krąg wykonawców lub istotnie zmieniać treści ofert, a w konsekwencji wpływać na wybór najkorzystniejszej oferty w postępowaniu poprzedzającym zawarcie umowy. Zmiana technologii lub materiałów powinna być uzasadniona obiektywnymi przesłankami.
4. W przedstawionych w **ust. 2 pkt 1 - 20** przypadkach wystąpienia opóźnień, strony ustalą nowe Terminy, z tym, że maksymalny okres przesunięcia Terminu zakończenia realizacji przedmiotu Umowy równy będzie okresowi przerwy lub przestoju. Przesunięcie terminu będzie musiało być szczegółowo uzasadnione przez Wykonawcę i zaakceptowane przez Zamawiającego, z wyjątkiem zaistnienia okoliczności, o których mowa w **ust. 2 pkt 1-2**.
  5. Jeżeli z jakiegokolwiek przyczyny, która nie uprawnia Wykonawcy do przedłużenia terminu wykonania robót lub ich części, tempo robót według Zamawiającego nie pozwoli na terminowe ich zakończenie, Zamawiający może polecić Wykonawcy podjęcie działań dla przyspieszenia tempa robót. Wszystkie koszty związane z podjętymi działaniami obciążają Wykonawcę.
  6. Zamawiający jest uprawniony do żądania zmiany sposobu rozliczania Umowy lub dokonywania płatności na rzecz Wykonawcy w związku ze zmianami zawartej przez Zamawiającego umowy o dofinansowanie projektu lub zmianami wytycznych dotyczących realizacji projektu.
  7. Jeżeli Wykonawca uważa się za uprawnionego do przedłużenia Terminu zakończenia robót na podstawie **ust.2**, zmiany Umowy w zakresie Materiałów, parametrów technicznych, technologii wykonania robót budowlanych, sposobu i zakresu wykonania przedmiotu Umowy na podstawie **ust.3 i §12** Umowy lub zmiany Umowy na innej podstawie wskazanej w niniejszej Umowie, zobowiązany jest do przekazania Inspektorowi Nadzoru Inwestorskiego wniosku dotyczącego zmiany Umowy wraz z opisem zdarzenia lub okoliczności stanowiących podstawę do żądania takiej zmiany.

³Ryzyko uzyskania odpowiednich materiałów budowlanych spoczywa na wykonawcy. Tym samym jedynie wyjątkowe sytuacje powinny pozwalać na zmianę przewidzianych w dokumentacji projektowej materiałów ze względu na ich niedostępność. Wykonawca powinien wykazać, że zachował należyłą staranność, a pomimo tego nie ma możliwości nabycia materiałów i ich dostarczenia na teren budowy. Należyta staranność wykonawcy powinna polegać w szczególności na odpowiednio wczesnym zamówieniu materiałów z uwzględnieniem sytuacji na rynku budowlanym.

8. Wniosek, o którym mowa w **ust.7** powinien zostać przekazany niezwłocznie, jednakże nie później niż w terminie **20 dni** od dnia, w którym Wykonawca dowiedział się, lub powinien dowiedzieć się o danym zdarzeniu lub okolicznościach.
9. Wykonawca zobowiązany jest do dostarczenia wraz z wnioskiem, o którym mowa w **ust.7**, wszelkich innych dokumentów wymaganych Umową i informacji uzasadniających żądanie zmiany Umowy, stosowanie do zdarzenia lub okoliczności stanowiących podstawę żądania zmiany.
10. Wykonawca zobowiązany jest do prowadzenia bieżącej dokumentacji zdarzeń/okoliczności, koniecznej dla uzasadnienia żądania zmiany i przechowywania jej na Terenie budowy lub w innym miejscu wskazanym przez Inspektora Nadzoru Inwestorskiego lub Zamawiającego.
11. Po otrzymaniu wniosku, o którym mowa w **ust. 7** Inspektor Nadzoru Inwestorskiego jest uprawniony, bez dokonywania oceny jego zasadności, do kontroli dokumentacji, o której mowa w **ust.10** i wydania Wykonawcy polecenia prowadzenia dalszej dokumentacji bieżącej uzasadniającej żądanie zmiany.
12. Wykonawca jest zobowiązany do okazania do wglądu Inspektorowi Nadzoru Inwestorskiego dokumentacji, o której mowa w **ust.10, 11** i przedłożenia na żądanie Inspektora Nadzoru Inwestorskiego jej kopii.
13. W terminie **7 dni** od dnia otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 10 wraz z informacjami uzasadniającymi żądanie zmiany Umowy, Inspektor Nadzoru Inwestorskiego zobowiązany jest do pisemnego ustosunkowania się do zgłoszonego żądania zmiany Umowy, i przekazania go Zamawiającemu wraz z uzasadnieniem, zarówno w przypadku odmowy, jak i akceptacji żądania zmiany.
14. W terminie **7 dni** od dnia otrzymania żądania zmiany, zaopiniowanego przez Inspektora Nadzoru Inwestorskiego, Zamawiający powiadomi Wykonawcę o akceptacji żądania zmiany Umowy i terminie podpisania aneksu do Umowy lub odpowiednio o braku akceptacji zmiany.
15. Nie stanowią zmiany umowy następujące zmiany:
  - 1) danych związanych z obsługą administracyjno-organizacyjną Umowy,
  - 2) danych teleadresowych,
  - 3) danych rejestrowych,
  - 4) będące następstwem sukcesji uniwersalnej po jednej ze stron Umowy.

§ 11. Roboty zamienne

1. Zamawiający dopuszcza możliwość wystąpienia w trakcie realizacji przedmiotu umowy konieczności wykonania robót zamiennych w stosunku do przewidzianych Dokumentacją projektową w sytuacji, gdy wykonanie tych robót będzie niezbędne do prawidłowego, tj. zgodnego z zasadami wiedzy technicznej i obowiązującymi na dzień Odbioru robót przepisami wykonania przedmiotu umowy.
2. Za roboty zamienne uważać się będzie roboty wykonywane z uwzględnieniem zmian rozwiązań materiałowo-konstrukcyjnych i technologicznych w stosunku do rozwiązań przyjętych w Dokumentacji projektowej, których potrzeba wykonania wynika z okoliczności, których nie można było przewidzieć w dniu zawarcia umowy.
3. Za roboty zamienne uważać się będzie także roboty wykonywane z uwzględnieniem zmian rozwiązań materiałowo-konstrukcyjnych i technologicznych w stosunku do rozwiązań przyjętych w Dokumentacji Projektowej - o ile są korzystne dla Zamawiającego, pod warunkiem, że są spowodowane w szczególności:
  - 1) podwyższeniem waleń techniczno-eksploatacyjnych,
  - 2) pojawieniem się na rynku Materiałów lub urządzeń nowszej generacji pozwalających na zaoszczędzenie kosztów realizacji przedmiotu Umowy lub obniżenie kosztów eksploatacji (np. materiałów eksploatacyjnych, serwisu itd.) wykonanego przedmiotu Umowy, lub umożliwiające uzyskanie lepszej jakości robót lub kosztów eksploatacji przedmiotu umowy,
  - 3) pojawieniem się nowszej technologii wykonania zaprojektowanych robót, pozwalającej na zaoszczędzenie czasu realizacji inwestycji lub kosztów wykonywanych prac, jak również kosztów eksploatacji wykonanego przedmiotu Umowy,Zmiana technologii lub materiałów nie może mieć wpływu na krąg wykonawców lub istotnie zmieniać treści ofert, a w konsekwencji wpływać na wybór najkorzystniejszej oferty w postępowaniu poprzedzającym zawarcie umowy. Zmiana technologii lub materiałów powinna być uzasadniona obiektywnymi przesłankami.
4. Podstawę wykonania robót zamiennych stanowić będzie wpis Inspektora Nadzoru Inwestorskiego do Dziennika budowy dokonany na podstawie zatwierdzonego przez Zamawiającego „Protokołu konieczności (wykonania robót zamiennych)”, który powinien zawierać: zakres robót zamiennych, uzasadnienie konieczności ich wykonania oraz kosztorys różnicowy, określający różnicę pomiędzy wartością robót podlegających zamianie, a wartością robót określonych do wykonania jako zamienne. Zamawiający wyraża zgodę na wykonanie robót zamiennych po uzyskaniu zgody autora projektu.
5. Bez uprzedniej zgody Zamawiającego i Inspektora Nadzoru Inwestorskiego wykonywane mogą być jedynie prace niezbędne ze względu na bezpieczeństwo lub konieczność zapobieżenia awarii.
6. Do wyceny wartości robót zamiennych należy stosować stawki określone w kosztorysie ofertowym.
7. Płatności za roboty zamienne odbywać się będą na podstawie zatwierdzonego przez Zamawiającego „Protokołu konieczności (wykonania robót zamiennych)”, o którym mowa w **ust.4** niniejszego paragrafu oraz wg zasad określonych w **§ 5** Umowy.
8. W przypadku zmian proponowanych przez Wykonawcę oprócz informacji określonych w **ust.3** Wykonawca zobowiązany jest dostarczyć sporządzony projekt zamienny zawierający opis proponowanych zmian wraz z rysunkami.
9. Wprowadzenie robót zamiennych Strony zobowiązane są potwierdzić w formie pisemnego aneksu do umowy.
10. Odbiory robót zamiennych będą dokonywane wg zasad określonych w §5 niniejszej Umowy.

11. Wprowadzenie robót zamiennych nie może powodować podwyższenia wynagrodzenia określonego w § 6 ust.1 niniejszej Umowy.
12. W przypadku wprowadzenia robót (Materiałów) zamiennych powodujących zmniejszenie wartości robót danego elementu robót, a odpowiadających elementom zawartym w szczegółowym kosztorysie ofertowym, wynagrodzenie ryczałtowe, o którym mowa w §8 ust.1 Umowy, zostanie pomniejszone o wartość różnicy między kosztem elementu pierwotnego, a kosztem wykonania elementu zamiennego wg następujących wskaźników cenotwórczych: przyjęte do kosztorysowania, w szczegółowym kosztorysie ofertowym stanowiącym Zał. nr 2 do niniejszej umowy tj.:
  - 1) stawka lub stawki za roboczogodzinę /netto/,
  - 2) wskaźnik narzutu kosztów pośrednich w % liczony od /R+S/,
  - 3) wskaźnik narzutu zysku w % liczony od /R+S+Kp/,
  - 4) wskaźnik narzutu kosztów zakupu Materiałów w % liczony od wartości Materiałów /M/
13. W przypadku robót zamiennych powodujących zmniejszenie wartości robót danego elementu robót, a nieodpowiadających opisowi pozycji w szczegółowym kosztorysie ofertowym, wynagrodzenie ryczałtowe, o którym mowa w §8 ust.1 zostanie pomniejszone o wartość różnicy między kosztem elementu pierwotnego, a kosztem wykonania elementu zamiennego wg następujących zasad: Wykonawca powinien przedłożyć do akceptacji Zamawiającego kalkulację ceny jednostkowej tych robót z uwzględnieniem cen czynników produkcji nie wyższych od średnich cen Materiałów, Sprzętu i transportu publikowanych w wydawnictwie (SEKOCENBUD, Orgbud, Intercenbud, itp.) dla województwa, w którym roboty są wykonywane, aktualnych w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym kalkulacja jest sporządzana jako średnie) za okres ich wbudowania oraz nakładów rzeczowych określonych w Katalogach Nakładów Rzeczowych (KNR), a w przypadku robót, dla których nie określono nakładów rzeczowych w KNR, wg innych ogólnie stosowanych katalogów lub nakładów własnych zaakceptowanych przez Zamawiającego. Jeżeli cena jednostkowa przedłożona przez Wykonawcę do akceptacji Zamawiającemu będzie skalkulowana niezgodnie z postanowieniami niniejszego ustępu Zamawiający wprowadzi korektę.
14. Oprócz przypadków określonych w **ust.1 -3** Wykonawca jest uprawniony do żądania zmiany Umowy w zakresie Materiałów, parametrów technicznych, technologii wykonania robót budowlanych, sposobu i zakresu wykonania przedmiotu Umowy w następujących sytuacjach:
  - 1) konieczności zrealizowania jakiegokolwiek części robót, objętej przedmiotem Umowy, przy zastosowaniu odmiennych rozwiązań technicznych lub technologicznych, niż wskazane w Dokumentacji projektowej a wynikających ze stwierdzonych Wad tej Dokumentacji lub zmiany stanu prawnego, w oparciu o który je przygotowano, gdyby zastosowanie przewidzianych rozwiązań groziło niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem przedmiotu Umowy,
  - 2) konieczności realizacji robót wynikających z wprowadzenia w Dokumentacji projektowej zmian uznanych za nieistotne odstępstwo od projektu budowlanego, wynikających z art. **36a ust. 5 PrBud**,
  - 3) wystąpienia warunków geologicznych, geotechnicznych lub hydrologicznych odbiegających w sposób istotny od przyjętych w Dokumentacji projektowej, rozpoznania terenu w zakresie znalezisk archeologicznych, występowania niewybuchów lub niewypałów, które mogą skutkować w świetle dotychczasowych założeń niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem przedmiotu Umowy,
  - 4) konieczności zrealizowania przedmiotu Umowy przy zastosowaniu innych rozwiązań technicznych lub materiałowych ze względu na zmiany obowiązującego prawa,
  - 5) wystąpienia niebezpieczeństwa kolizji z planowanymi lub równoległe prowadzonymi przez inne podmioty inwestycjami w zakresie niezbędnym do uniknięcia lub usunięcia tych kolizji,
  - 6) wystąpienia Siły wyższej uniemożliwiającej wykonanie przedmiotu Umowy zgodnie z jej postanowieniami.

§ 12. Odstąpienie od umowy

1. Zamawiający jest uprawniony do odstąpienia od Umowy, jeżeli Wykonawca:
  - 1) wykonuje roboty niezgodnie z Umową, powodując ich wadliwość i nie dokona ich naprawy, pomimo pisemnego powiadomienia Zamawiającego określającego ich rodzaj i wyznaczającego odpowiedni termin do ich usunięcia;
  - 2) bez uzasadnionej przyczyny przerwał wykonywanie robót na okres dłuższy niż 20 dni i pomimo dodatkowego pisemnego wezwania Zamawiającego nie podjął ich w okresie 10 dni od dodatkowego wezwania,
  - 3) pozostaje w zwłoce tak dalece z realizacją robót, że wątpliwym będzie dochowanie Terminu zakończenia robót,
  - 4) podzleca całość robót lub dokonuje cesji Umowy, jej części lub wynikającej z niej wierzycelności bez zgody Zamawiającego,
  - 5) jeżeli suma kar umownych za opóźnienie, należnych od Wykonawcy przekroczy **20 %** kwoty, o której mowa w **§6 ust.1**;
  - 6) zostanie wydany nakaz zajęcia całego majątku Wykonawcy.
  - 7) nie rozpoczął realizacji przedmiotu Umowy bez uzasadnionych przyczyn oraz nie kontynuuje ich pomimo wezwania przez Zamawiającego złożonego na piśmie w okresie 10 dni od dodatkowego wezwania, z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy.
  - 8) w razie istotnego uchybienia ze strony Wykonawcy, przy czym Zamawiający nie może odstąpić od umowy, jeśli w chwili składania tego oświadczenia przedmiotowe istotne uchybienie przestało mieć miejsce i jego skutki zostały przez Wykonawcę usunięte;
2. Istotne uchybienie ze strony Wykonawcy, o którym mowa w umowie ma miejsce wtedy, gdy wystąpi chociażby jedna z następujących sytuacji:
  - 1) Wykonawca przekazał realizację umowy lub jakiegokolwiek wynikające z niego prawa lub udział w niej osobie trzeciej z naruszeniem postanowień umowy;

- 2) Wykonawca wykonał lub wykonuje w sposób nienależyty i pomimo pisemnego wezwania Zamawiającego nie poprawił, jakiegokolwiek ze swoich głównych zobowiązań umownych;
  - 3) Wykonawca opóźnia się z rozpoczęciem lub zakończeniem robót budowlanych tak dalece, że nie jest prawdopodobne, żeby ukończył je w umówionym terminie, w szczególności wystąpi 30 - dniowa zwłoka Wykonawcy w wykonaniu przedmiotu zamówienia w stosunku do terminu określonego w **§2 ust. 1**;
  - 4) bez istotnej przyczyny Wykonawca zatrzymał realizację umowy na więcej niż 30 dni;
  - 5) Wykonawca uporczywie odmawia wykonywania lub nie wykonuje swoich obowiązków wynikających z realizacji umowy.
- 12.2.1.1.1.1.1. Wykonawca udziela rękojmi i gwarancji jakości w zakresie określonym w Umowie na część zobowiązania wykonaną przed odstąpieniem od Umowy.
- 12.2.1.1.1.1.2. Odstąpienie od Umowy następuje listem poleconym za potwierdzeniem odbioru lub pismem złożonym w siedzibie Wykonawcy za pokwitowaniem, z chwilą otrzymania oświadczenia o odstąpieniu przez Wykonawcę.
- 12.2.1.1.1.1.3. Wykonawca będzie uprawniony do odstąpienia od Umowy, jeżeli:
- 1) zwłoka Zamawiającego w przekazaniu Dokumentacji Projektowej lub Terenu Budowy przekracza 30 dni;
  - 2) zwłoka Zamawiającego w podpisaniu Protokołu odbioru przekracza 30 dni;
  - 3) Wykonawca nie otrzyma kwoty należnej według Protokołu odbioru i załączonego do niego zestawienia wartości wykonanych robót w terminie 30 dni od upływu terminu płatności, z wyjątkiem uzasadnionych potrąceń w szczególności z tytułu roszczeń Zamawiającego lub kar umownych,
  - 4) na skutek polecenia Zamawiającego (bez szczególnego powodu) przerwa lub opóźnienie w wykonywaniu robót trwa dłużej niż 60 dni
  - 5) Wykonawca może odstąpić od Umowy w terminie 30 dni od dnia powzięcia wiadomości o przyczynie odstąpienia oraz po bezskutecznym upływie terminu dodatkowego wyznaczonego w wezwaniu Zamawiającemu do spełnienia zobowiązania.
  - 6) Odstąpienie od Umowy następuje listem poleconym za potwierdzeniem odbioru lub pismem złożonym w siedzibie Zamawiającego za pokwitowaniem, z chwilą otrzymania oświadczenie o odstąpieniu przez Zamawiającego.

§ 13. Obowiązki stron w związku z odstąpieniem od Umowy

1. W przypadku odstąpienia od Umowy przez jedną ze Stron, Wykonawca ma obowiązek:
  - 1) natychmiast wstrzymać wykonywanie robót, poza mającymi na celu ochronę życia i własności, i zabezpieczyć przerwane roboty w zakresie obustronnie uzgodnionym oraz zabezpieczyć Teren budowy i opuścić go najpóźniej w terminie wskazanym przez Zamawiającego,
  - 2) przekazać znajdujące się w jego posiadaniu dokumenty, w tym należące do Zamawiającego, urządzenia, Materiały i inne prace, za które Wykonawca otrzymał płatność oraz inną, sporządzoną przez niego lub na jego rzecz, Dokumentację projektową, najpóźniej w terminie wskazanym przez Zamawiającego.
2. W terminie 14 dni od daty odstąpienia od Umowy, Wykonawca zgłosi Zamawiającemu gotowość do odbioru robót przerwanych oraz robót zabezpieczających. W przypadku niezgłoszenia w tym terminie gotowości do odbioru, Zamawiający ma prawo przeprowadzić odbiór jednostronny.
3. Wykonawca niezwłocznie, a najpóźniej w terminie do 20 dni od dnia zawiadomienia o odstąpieniu od Umowy z przyczyn niezależnych od Wykonawcy, usunie z Terenu budowy urządzenia Zaplecza budowy przez niego dostarczone lub wyniesione Materiały i urządzenia, niestanowiące własności Zamawiającego lub ustali z Zamawiającym zasady przekazania tego majątku Zamawiającemu.
4. W przypadku odstąpienia od Umowy przez jedną ze Stron, Zamawiający zobowiązany jest do dokonania odbioru robót przerwanych i zabezpieczających oraz przejęcia od Wykonawcy pod swój dozór Terenu budowy.
5. Zamawiający jest uprawniony do skorzystania z dokumentów Wykonawcy i innej dokumentacji projektowej sporządzonych przez lub na rzecz Wykonawcy w związku z wykonywaniem Umowy.
6. Wykonawca jest zobowiązany niezwłocznie zorganizować usunięcie sprzętu i materiałów niebędących własnością Zamawiającego na swoje ryzyko i koszt.
7. Wykonawca ma obowiązek zastosowania się do zawartych w oświadczeniu o odstąpieniu poleceń Zamawiającego dotyczących ochrony własności lub bezpieczeństwa robót.
8. W terminie 14 dni od daty odstąpienia od Umowy, Wykonawca przy udziale Zamawiającego, sporządzi szczegółowy protokół odbioru robót przerwanych i robót zabezpieczających według stanu na dzień odstąpienia, który stanowi podstawę do wystawienia przez Wykonawcę faktury, Wykonawca zobowiązany jest do dokonania i dostarczenia Zamawiającemu inwentaryzacji robót według stanu na dzień odstąpienia.
9. Wykonawca sporządzi wykaz tych Materiałów, konstrukcji lub urządzeń, które nie mogą być wykorzystane przez niego do realizacji innych robót nieobjętych Umową, jeżeli odstąpienie nastąpiło z przyczyn niezależnych od Wykonawcy w celu zwrotu kosztów ich nabycia.
10. Szczegółowy protokół robót odbioru robót przerwanych i robót zabezpieczających w toku, inwentaryzacja robót i wykaz tych Materiałów, konstrukcji lub urządzeń, stanowią podstawę do wystawienia przez Wykonawcę odpowiedniej faktury.
11. Zamawiający zapłaci Wykonawcy wynagrodzenie za roboty wykonane do dnia odstąpienia, pomniejszone o roszczenia Zamawiającego z tytułu kar umownych oraz ewentualne roszczenia o obniżenie ceny na podstawie rękojmi i gwarancji lub inne roszczenia odszkodowawcze oraz pokryje koszty za zakupione Materiały i urządzenia nie nadające się do wbudowania w inny obiekt – jeżeli odstąpienie nastąpiło z przyczyn niezależnych od Wykonawcy.
12. Koszty dodatkowe poniesione na zabezpieczenie robót i Terenu budowy oraz wszelkie inne uzasadnione koszty związane z odstąpieniem od Umowy ponosi Strona, która spowodowała odstąpienie od Umowy.

§ 14. Kary umowne

1. Wykonawca zapłaci Zamawiającemu następujące kary umowne:

- 1) za każdy dzień zwłoki jaki upłynie pomiędzy planowanym terminem zakończenia robót – w wysokości **0,1%** wartości wynagrodzenia brutto określonego w **§ 6 ust. 1**,
  - 2) za każdy dzień zwłoki w usunięciu wad stwierdzonych przy odbiorze lub w okresie rękojmi za wady fizyczne lub gwarancji jakości – w wysokości **0,1 %** wartości wynagrodzenia brutto określonego w **§ 6 ust. 1** za wykonany przedmiot odbioru, liczony od dnia upływu terminu na usunięcie wad uzgodnionego między stronami,
  - 3) z tytułu odstąpienia od Umowy z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy w wysokości **10%** wartości wynagrodzenia brutto określonego w **§ 6 ust. 1**. Zamawiający zachowuje w tym przypadku prawo do kar umownych należnych do dnia odstąpienia oraz do roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji w zakresie do prac dotychczas wykonanych,
  - 4) z tytułu braku zapłaty lub nieterminowej zapłaty wynagrodzenia należnego podwykonawcom lub dalszym podwykonawcom, w wysokości **500,00** złotych za rozpoczęty dzień zwłoki od dnia upływu terminu zapłaty do dnia zapłaty lub do dnia wszczęcia przez Zamawiającego czynności związanych z bezpośrednią płatnością na rzecz Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy,
  - 5) za dopuszczenie do wykonywania robót budowlanych objętych przedmiotem Umowy innego podmiotu niż Wykonawca lub zaakceptowany przez Zamawiającego Podwykonawca skierowany do ich wykonania zgodnie z zasadami określonymi Umową - w wysokości **5000,00 zł** za każdy przypadek opisanego wyżej naruszenia,
  - 6) za zawinione przerwanie realizacji robót przez Wykonawcę trwające powyżej 7 dni w wysokości **1%** wartości wynagrodzenia brutto określonego w **§ 6 ust. 1**, za każdy rozpoczęty dzień przerwy w wykonywaniu robót poczynszy od 8-ego dnia przerwy,
  - 7) w przypadku rażącego naruszenia podstawowych obowiązków Wykonawcy, wynikających z Umowy, w szczególności naruszenia obowiązku uczestnictwa w naradach koordynacyjnych, naruszenia zasad ochrony przeciwpożarowej, przepisów i zasad bezpieczeństwa, higieny pracy i ochrony zdrowia, Zamawiający jest uprawniony do nałożenia kary umownej w wysokości **500,00** złotych polskich, za każde naruszenie stwierdzone wpisem do Dziennika Budowy lub protokołem z odbytych narad,
2. Określone w ust. 1 kary umowne mogą być naliczane niezależnie od siebie. W przypadku ich naliczenia, Zamawiający poinformuje Wykonawcę za pośrednictwem faksu na numer lub e-mail podany w **§16 ust. 1 pkt 2** Umowy potwierdzonego na piśmie drogą pocztową, o przyczynach naliczenia i wysokości kary umownej oraz wystawi Wykonawcy notę obciążeniową.
  3. Zamawiający zapłaci Wykonawcy kary umowne:
    - 1) z tytułu odstąpienia od Umowy z przyczyn leżących po stronie Zamawiającego w wysokości **10%** Ceny ofertowej brutto.
    - 2) za nieprzystąpienie przez Zamawiającego do odbiorów robót zgłoszonych do odbioru przez Wykonawcę w terminach określonych Umową w wysokości **500,00 zł** za każdy rozpoczęty dzień zwłoki.
  4. Zamawiający zapłaci Wykonawcy karę umowną za zwłokę w przekazaniu terenu budowy lub dokumentów koniecznych do wykonania Przedmiotu umowy w wysokości **0,1 %** wartości wynagrodzenia brutto określonego w **§ 6 ust. 1** za każdy dzień zwłoki.
  5. Łączna maksymalna wysokość kar umownych nie może przekroczyć **20%** wartości wynagrodzenia brutto określonego w **§ 6 ust. 1** umowy.
  6. Termin zapłaty kary umownej wynosi 14 dni od dnia otrzymania wezwania.
  7. Należności z tytułu kar umownych Zamawiający ma prawo potrącić z wierzytelnościami wynikającymi z faktur wystawionych przez Wykonawcę.
  8. Zapłata kary przez Wykonawcę lub odliczenie przez Zamawiającego kwoty kary z płatności należnej Wykonawcy nie zwalnia Wykonawcy z obowiązku ukończenia przedmiotu umowy lub innych zobowiązań wynikających z umowy.
  9. Wykonawca nie może odmówić usunięcia wad, bez względu na wysokość związanych z tym kosztów.
  10. W przypadku uzgodnienia zmiany terminów realizacji kara umowna będzie liczona od nowych terminów.
  11. Stronom przysługuje ponadto prawo dochodzenia odszkodowania na zasadach ogólnych prawa cywilnego, jeżeli poniesiona szkoda przekroczy wysokość zastrzeżonych kar umownych.
  12. Wykonawca wyraża zgodę na potrącenie kar z sum należnych Wykonawcy lub zabezpieczenia należytego wykonania umowy bez potrzeby składania dodatkowych wezwań w tej mierze.
  13. Za każdy dzień zwłoki w zapłacie należności za prace będące przedmiotem Umowy Zamawiający zapłaci Wykonawcy odsetki ustawowe.

§ 15. Sposób komunikowania się Stron

1. W przypadku, gdy Umowa przewiduje dokonywanie zatwierdzeń, powiadomień, przekazywanie informacji lub wydawanie poleceń lub zgód, będą one przekazywane na piśmie i dostarczane (przekazywane) osobiście (za pokwitowaniem), wysłane pocztą lub kurierem za potwierdzeniem odbioru pisemnie, drogą elektroniczną lub faksem na podane przez Strony adresy:
  - 1) Zamawiającego.....
  - 2) Wykonawcy.....
  - 3) Inspektora Nadzoru Inwestorskiego .....
2. W przypadku przekazania zatwierdzenia, powiadomienia, informacji, wydanego polecenia lub zgody faksem albo drogą elektroniczną otrzymujący potwierdza przekazującemu w terminie 3 dni roboczych pisemnie fakt ich otrzymania.
3. Strony będą uznawały dokonane faksem lub drogą elektroniczną zatwierdzenie, powiadomienie, informację, wydane polecenie lub zgodę za dokonane w chwili uzyskania potwierdzenia faktu ich otrzymania w formie pisemnej.
4. Wszelkie wpisy do Dziennika budowy mogą być dokonywane przez osoby do tego upoważnione i będą traktowane odpowiednio jako: zatwierdzenia, informacje, polecenia lub zgody przekazane zgodnie z postanowieniami **ust.1**.

§ 16. Wierzytelności

1. Wykonawca nie może dokonać zastawienia lub przeniesienia, w szczególności: cesji, przekazu, sprzedaży; jakiegokolwiek wierzytelności wynikającej z Umowy lub jej części, jak również korzyści wynikającej z Umowy lub udziału w niej na osoby trzecie bez uprzedniej, pisemnej zgody Zamawiającego.
2. W przypadku Wykonawcy będącego Konsorcjum, z wnioskiem do Zamawiającego o wyrażenie zgody na dokonanie czynności, o której mowa w ust.1, występuje podmiot reprezentujący wszystkich członków Konsorcjum, zgodnie z posiadanym pełnomocnictwem.
3. Zamawiający nie wyrazi zgody na dokonanie czynności określonej w ust. 1. dopóki Wykonawca nie przedstawi dowodu zaspokojenia roszczeń wszystkich Podwykonawców, których wynagrodzenie byłoby regulowane ze środków objętych wierzytelnością będącą przedmiotem czynności przedstawionej do akceptacji.
4. Cesja, przelew lub czynność wywołująca podobne skutki, dokonane bez pisemnej zgody Zamawiającego, są względem Zamawiającego bezskuteczne.

§ 17. Postanowienia końcowe

1. Ewentualne spory, wynikłe w związku z realizacją przedmiotu umowy, strony zobowiązują się rozwiązywać na drodze negocjacji, a przypadku niemożności uzyskania porozumienia w terminie 30 dni od daty wystąpienia jednej ze stron spory będą rozstrzygane przez sąd Gospodarczy powszechny właściwy miejscowo dla siedziby Zamawiającego.
2. Wszelkie polecenia wydawane Wykonawcy przez Zamawiającego oraz Inspektora Nadzoru Inwestorskiego, jak również zapytania i odpowiedzi dotyczące realizacji niniejszej umowy wymagają formy pisemnej.
3. W sprawach, których nie reguluje niniejsza umowa będą miały zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego, ustawy Prawo budowlane i Prawo zamówień publicznych wraz z aktami wykonawczymi do tych ustaw.
4. Umowa została sporządzona w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz dla Wykonawcy i dwa egzemplarze dla Zamawiającego.

WYKONAWCA

ZAMAWIAJĄCY

Załącznik nr 1 - Kosztorys ofertowy,
Załącznik nr 2 - Harmonogram rzeczowo-finansowy,
Załącznik nr 3 - oświadczenie częściowe podwykonawcy
Załącznik nr 4 - oświadczenie końcowe podwykonawcy

Załącznik nr 3 do umowy nr .... z dnia.....

....., dnia .....

(pieczęć firmowa podwykonawcy)

**Oświadczenie częściowe podwykonawcy
WZÓR**

INWESTYCJA: .....

Niniejszym oświadczam, że na dzień..... firma.....
wywiązała się ze wszystkich wymagalnych płatności na rzecz naszej firmy z tytułu wiążącej nas umowy nr
....., w załączeniu potwierdzona za zgodność z oryginałem zapłacona faktura.

.....
Podpis podwykonawcy

....., dnia .....

(pieczęć firmowa podwykonawcy/dalszego podwykonawcy)

**Oświadczenie końcowe podwykonawcy
WZÓR**

INWESTYCJA: „.....

Niniejszym oświadczam, iż firma ..... przekazała nam całość należnego wynagrodzenia wynikającego z wiążącej nas umowy z dnia .....

W związku z powyższym oświadczamy, iż wszystkie roszczenia w związku z jakimikolwiek pracami wykonanymi przy w/w inwestycji zostały całkowicie zaspokojone.

.....
Podpis podwykonawcy